Влада – Радам!

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 218 (1468) ♦ Четвер, 21 листопада 1996 року ♦ Ціна договірна

Доля бюджетів у руках білих комірців

Державна податкова адміністрація не забезпечує належного надходження коштів до держбюджету 1996 року. Такого висновку дійшла урядова комісія з питань забезпечення учасної сплати податків, внесення решти обов'язкових платежів та ефективного використання бюджетних коштів.

На засіданні цієї комісії Прем'єр-міністр України Павло Лазаренко зазначив, що «причина цього —низький рівень економічної і контрольної роботи фінансових, податкових і казначейських органів у державі».

Ця комісія доручила всім державним органам терміново проаналізувати роботу всіх суб'єктів народногосподарської діяльності і доповісти про результати Кабінету міністрів до 20 грудня.

Державна податкова адміністрація в листопаді-грудні має здійснити документальні перевірки підприємств, що мають борги зі сплати до бюджету й за іншими обов'язковими платежами, а також перевірки комерційних структур, які декларують незначні доходи.

За даними Міністерства фінансів, за 10 місяців до бюджету всіх рівнів надійшло лише 23,1 млрд. грн., що становить 67,1% від затверджених показників. За словами першого заммiністра фінансів Станіслава Буковинського низка регіонів не забезпечує здійснення розрахунків з держбюджетом України. На 1 листопада заборгованість регіонів перед держбюджетом становила 415,5 млн. грн., причому найбільші суми «заборгували» Крим — 114,6 млн. грн., Київ — 76,3 млн. грн., Львівська область — 50,5 млн. грн., повідомляє «Інтерфакс-Україна».

Дефіцит може бути скоректований

Голова Верховної Ради України Олександр Мороз вважає за можливе «коректування» дефіциту бюджету на 1997 рік під час розгляду у парламенті відповідного законопроекту.

(Закінчення на 2-й стор.).

Шахтаря Олександра Кердана повісили,

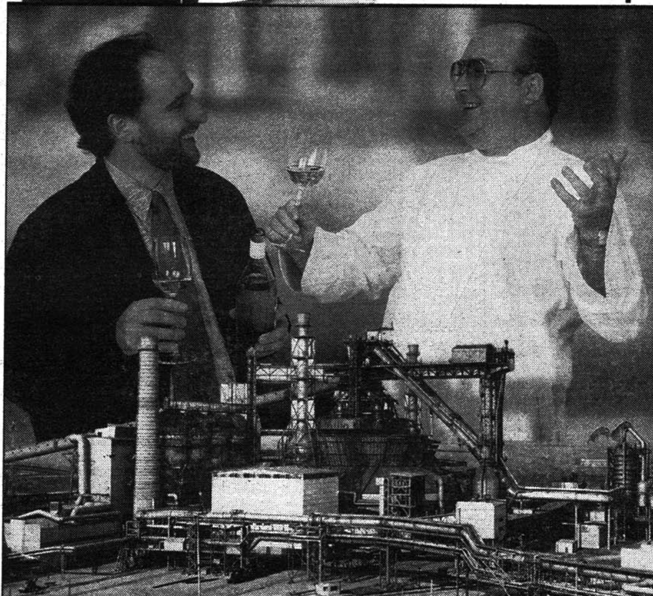
знявши з поїзда по дорозі в столицю. Покійний мав документи про фінансову вакханалію

Події, що розгорталися на шляху прямування швидкого поїзда «Донецьк — Київ», підтвердили: смертність серед гірників збільшується не тільки через аварії у шахтах.

(Закінчення на 3-й стор.).

Це власність, панове! Смак спе-ци-фічний...

На Київській міжнародній фондовій біржі розпочалися регулярні торги державними пакетами акцій підприємств, що приватизуються. Продавець — Фонд державного майна України.

Уже в перший торговий день було продано акції трьох підприємств — Харківського заводу самохідних шасі, Коростенського машинобудівного та Куп'янського комбінату будматеріалів «Силікат» на загальну сумму 82 294 гривні.

Під час неофіційної частини один зі щасливчиків —нових власників, дивлячись на переважно гостьову публіку, що не брала участі в торгах, багатозначно прорік: «От і подешевшав я на вісімдесят тисяч...» На що хтось із журналістів зі знанням справи зауважив: «Витрачати завжди важко, заробляти легко». Смакуючи на чужому бенкеті шампанське, приємно було хоча б послухати обізнаних з такими тонкощами людей.

(Матеріали на животрепетну тему «Ми і власність» читайте на 6-й стор.).

Парламентська хроніка

Чи стануть бідний і багатий партнерами?

Ранкове засідання 20 листопада

Після проголошення Головою Верховної Ради України О. Морозом запитів народних депутатів парламент приступив до розгляду в першому читанні проекту закону України «Про соціальне партнерство». Доповідач з цього питання — міністр праці України Микола Білоблоцький підкреслив, що закон має визначити організаційно-правові засади функціонування системи соціального партнерства в нашій державі. Потреба в його прийнятті зумовлена, на думку міністра, поступовим реформуванням економіки, згортанням централізованого управління працею і розширенням колективного договірного регулювання трудових відносин.

Судячи з подальшого обговорення поданого законопроекту, представники різних політичних сил чітко окреслили диспозиції і перейшли в наступ на запропонований документ. Бо, як зазначив у своєму виступі голова Комісії ВР України з питань соціальної політики та праці Юрій Буздуган, обговорення питання соціального характеру в парламенті, як завжди, надмірно політизується.

І якщо представник фракції Народного руху України був за прийняття законопроекту в першому читанні, то комуністи й соціалісти, які активніше виступали в обговоренні, вважають, що його винесено на Верховну Раду передчасно.

(Закінчення на 2-й стор.).

Наш спонсор лотереї-97

«КАТІОН» від «КАТІОНУ»

пропонує передплатникам газети «Голос України» генеральний директор АТ «Катіон» Григорій КОВШ.

Це підприємство добре відоме в країнах СНД і на Заході своїми автомобільними телевізорами «Електроніка-409-Д». Хоча зображення мав чорно-біле, але його залюбки купували в найрозвинутіших країнах світу.

(Закінчення на 9-й стор.).

Увага: «ГОЛОС УКРАЇНИ — ТИЖДЕНЬ»

Таку назву має новий тижневик, який прийде до передплатника й читача з 1 січня 1997 року.

Вам буде цікаво дружити з новим виданням з першого номера.

Передплатна ціна на рік — 24 гривні, на півроку —12.

Саме така ціна, а не інша, на нове видання. Поправка до каталогу: телеграма «Укрпошти» за номером 17 — 3663 від 16 жовтня ц. р.

Передплатний індекс: 40342

Хто передплатить тижневик на рік — матиме право взяти участь у розіграші лотереї «ГУ».

У номер

З Ізраїлем багато спільного

Поглиблення та активізація двосторонніх політичних, економічних, науково-технічних україно-ізраїльських відносин — така мета наступного візиту до Ізраїлю Президента України, що його плановано здійснити 25—26 листопада, —повідомляє Укрінформ.

Зустрічі Президента України Леоніда Кучми з Президентом Держави Ізраїль Езером Вейцманом, Прем'єр-міністром Біньяміном Нетаньяху, Головою Кнесету Даном Тихоном, міністром закордонних справ Девідом Леві, лідером опозиції Шимоном Пересом, головою Палестинського національного самоврядування Ясіром Арафатом —такою насиченою буде програма офіційного візиту Леоніда Кучми в Ізраїль.

Одним з пріоритетних напрямів політики України на Близькому Сході є розвиток широкомасштабних двосторонніх зв'язків з Державою Ізраїль, як активним і впливовим членом міжнародного співтовариства, однією з провідних країн близькосхідної і світової інфраструктури. Важливе значення Ізраїлю для України обумовлюється й широкими потенційними можливостями для взаємовигідного співробітництва в галузях економіки, торгівлі, науки, культури, туризму.

Важливим кроком у розвитку ділових україно-ізраїльських відносин стала ратифікація Верховною Радою нашої держави у травні і набуття чинності двосторонньої Угоди про торгово-економічне співробітництво.

Турецький марш для українського Президента

Наступного тижня, 27—28 листопада, Президент України Леонід Кучма відвідає з офіційним візитом Туреччину. Заплановано його зустрічі з Президентом Турецької Республіки Сулейманом Демірелем, Прем'єр-міністром Нічметтіном Ербаканом, головою парламенту Мустафою Калемлі, представниками ділових кіл країни. Має бути підписано низку міжурядових та міжвідомчих документів, найважливіші серед яких — Конвенція про уникнення подвійного оподаткування, угоди: про взаємний захист інвестицій, в галузі морських перевезень, авіаційного сполучення.

Борислав знову сміється

Україна має багаті запаси нафти і незабаром зможе забезпечити свої потреби не менш як на 50 відсотків завдяки реалізації українсько-американського проекту розробки Стинавського (Борислав) нафтового родовища. Інвестиційна вартість проекту становить 180 мільйонів доларів США.

Україна має реальну можливість зробити стрибок до економічної незалежності, підгрунтям котрої є енергетичні ресурси. Такий був лейтмотив прес-конференції, яку провели заступник голови Львівської облдержадміністрації Ігор Маковецький та президент щойно створеного СП «Фаунтен Оіл Борислав інк.» Микола Добротвір, який представляє інтереси американської сторони. Інтереси України репрезентує АТ "Укрнафта".

Бориславське нафтове родовище — найстаріше в Європі, воно розташоване поряд з двома потужними нафтопереробними заводами у Дрогобичі та Надвірні і нафтохімічним комплексом у Калуші. Буде пробурено 24 нові свердловини на глибину п'ять тисяч метрів з використанням нових західних технологій. Плановано видобути близько 10 мільйонів тонн нафти. Нині Україна задовольняє свої потреби в нафті лише на 10 відсотків, тож Бориславське СП дасть поштовх розвитку природних ресурсів.

Для реалізації проекту буде залучено близько 100 українських спеціалістів, які, опанувавши новітні технології, зможуть працювати і в інших країнах світу.

Роботи на родовищі розпочнуть навесні наступного року.

* * *

А тим часом нові перспективні родовища нафти й газу, які відкрили полтавські геологи, вже почали давати значні обсяги додаткових енергоносіїв, — повідомляє Укрінформ. Лише на одному з них — Чабанівському, що в Луганській області, щодоби видобувають понад 60 тисяч кубометрів «блакитного» палива, яке відтепер забезпечує потреби великого промислового комплексу в Сіверськодонецьку.

Згідно з даними полтавських фахівців, обстежені центральний і східний регіони України містять багаті поклади нафти й газу. Тільки в межах Луганщини вони становлять кілька сотень мільйонів тонн умовного палива.

ДЕФІЦИТ МОЖЕ БУТИ СКОРЕКТОВАНИЙ

(Початок на 1-й стор.).

Виступаючи у вівторок у Києві перед керівниками районних держадміністрацій, О. Мороз дав зрозуміти, що дефіцит може бути скоректований у бік збільшення порівняно з тим, що запропонував уряд.

У ході останніх переговорів з делегацією МВФ уряд узгодив рівень дефіциту бюджету на 1997 рік на рівні 5,8 відсотка від ВВП (за українською методикою) за умови проведення податкової реформи і покриття його приросту за рахунок зовнішнього фінансування.

За словами О. Мороза, зростання дефіциту також буде необхідним для покриття заборгованості по заробітних платах, компенсації втрат від знецінення заощаджень населення, а також для інших соціальних виплат.

При цьому він висловив думку, що реальний дефіцит 1996 року буде «на рівні 20 відсотків від ВВП». Зазначивши, що МВФ не заперечує проти бюджетної політики, яку проводить нині уряд, О. Мороз заявив, що її наслідком є невиплати заробітних плат, падіння виробництва, у тому числі в основних для економіки України галузях — легкій та харчовій. «Мені здається, що саме це ставиться на перше місце», — сказав він, говорячи про політику міжнародних фінансових організацій стосовно України.

О. Мороз сказав також, що «дуже обережно» ставиться до пропозицій знизити нарахування на заробітну плату, котрі передбачають підготовлені урядом законопроекти. Він висловив стурбованість з приводу того, що це призведе лише до різкого зниження надходжень до позабюджетних фондів — Чорнобильського та пенсійного.

«Де гарантія того, що ми не отримаємо зменшення доходів, не підкріплене зростанням виробництва», — сказав О. Мороз, зазначивши, що «приховання зарплати від оподаткування стало традицією».

Говорячи про роботу над проектом Закону про вибори, він відмітив, що прийняття нового закону про вибори, який передбачає змішану або пропорційну системи виборів депутатів, дасть можливість парламенту сформувати «партійну структуру».

Голова Верховної Ради України висловив думку, що формування уряду під впливом партії, яка переможе на виборах, може бути передбачене в Законі про Кабінет міністрів.

У цьому законі, на його думку, може бути передбачена норма, згідно з якою «прем'єр-міністр при розгляді його кандидатури в парламенті може подати орієнтовний список членів уряду».

О. Мороз сказав, що «місцеві органи влади після наступних виборів також будуть побудовані на партійній основі».

О. Мороз висловив сподівання, що «до 20 грудня будуть прийняті повноцінні закони про місцеве самоврядування і місцеві держадміністрації». При цьому, зазначив він, «у них будуть максимально деталізовані функції всіх органів влади».

(Текст виступу Олександра Мороза буде опубліковано у газеті)

ДЕЛЕГАЦІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ В ШТАБ-КВАРТИРІ НАТО

Активні дискусії відбулись під час візиту до штаб-квартири НАТО у Брюсселі між делегацією українських парламентаріїв на чолі з першим заступником Голови Верховної Ради України О. Ткаченком і заступником Генерального секретаря НАТО С. Баланзіно, офіційними чинниками Міжнародного секретаріату НАТО.

Народних депутатів цікавили можливості надання Україні письмових гарантій НАТО щодо нерозміщення ядерної зброї на території можливих нових членів цієї організації та забезпечення зовнішніх гарантій національної безпеки України.

Парламентаріїв України було поінформовано про нинішні головні напрями діяльності НАТО, зокрема про реалізацію програми «Партнерство заради миру».

Парламентська хроніка

Чи стануть бідний і багатий партнерами?

(Початок на 1-й стор.).

На їхню думку, не може бути соціального партнерства між найманими робітниками з одного боку і роботодавцями і урядом — з другого. Тим більше нині, коли держава не виконала своїх зобов'язань з виплати зарплати, пенсій, стипендій своїм громадянам. Останній, як вважають представники лівих сил, найдійовіший шлях досягнення соціальної злагоди — це корекція курсу реформ, проведення не на словах, а на ділі соціально орієнтованої внутрішньої політики, спрямованої на підвищення життевого рівня трудівників, забезпечення їх конституційних прав на працю та зарплату, безплатне медичне обслуговування та освіту.

Народний депутат голова Федерації профспілок України О. Стоян наголосив, що прийняття цього закону не обмежує прав трудівників щодо проведення різних акцій протесту. Водночас він міг би стати основою для розв'язання на законодавчому рівні спорів між адміністрацією підприємств, організацій, господарств та їхніми працівниками тощо.

На думку позафракційного народного депутата В. Носова, цей законопроект просто не можна приймати у такому вигляді через його загальність, відсутність ділових важелів для регулювання соціального партнерства. В ньому лише окреслено засади, на основі яких можуть бути розроблені інші законодавчі акти. Такої думки були, очевидно, й інші парламентарії, бо вони відхилили законопроект. Після доопрацювання його буде розглянуто в пакеті з проектами законів, які стосуються врегулювання трудових спорів, діяльності профспілок та інших.

Далі Верховна Рада України прийняла закон про внесення змін і доповнень до окремих статей Кримінального та Кримінально-процесуального кодексів України. Ці статті стосуються в основному підприємницької діяльності.

Наприкінці ранкового засідання народні депутати приступили до розгляду проектів законів «Про обласну, Київську та Севастопольську міські державні адміністрації», «Про районну, районну в містах Києві та Севастополі державну адміністрацію» та «Про державні адміністрації».

Василь ТУГЛУК.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Закон як інструмент примирення двох гілок влади на місцях

Денне засідання 20 листопада

Проекти законів України про обласну, Київську та Севастопольську міську державну адміністрацію, про районну, районну в містах Києві та Севастополі державну адміністрацію представив заступник міністра юстиції Микола Хандурін. Він коротко зупинився на основних положеннях і принципових особливостях документів: адже питання діяльності цих органів досі законодавчо не врегульоване. Під час роботи над законопроектами надійшло понад 2000 пропозицій, в тому числі від місцевих адміністрацій.

На думку доповідача, законопроекти виписані для нормальної організації влади, у них закладено чіткі механізми регулювання функцій виконавчих і представницьких структур на місцях. За словами М. Хандуріна, прийняття цих законопроектів сприятиме стабілізації обстановки, політичної й економічної, у державі.

Проект закону про місцеві державні адміністрації, підготовлений робочою групою Комісії з питань правової політики і судово-правової реформи, доповів секретар комісії Ігор Коліушко. У цьому документі, підкреслив один з його авторів, передбачено політичну відповідальність керівників місцевих державних адміністрацій за діяльність їхніх регіонів. Така відповідальність уперше фіксується на законодавчому рівні. Ще одне нововведення — колегія місцевої державної адміністрації, інститут, що забезпечує нормальне функціонування влади на певній території. Важливим є розділ законопроекту про формування і структуру місцевих державних адміністрацій. У ньому закладено правове регулювання конфліктогенних ситуацій, стосунків між виконавчою і представницькою структурами на місцях.

І. Коліушко вважає: немає рації приступати до розгляду цього законопроекту в другому читанні доти, доки не «визначиться» проект закону про місцеве самоврядування. У поданому ним документі «виписано правове поле, пов'язане з діяльністю місцевих державних адміністрацій, на відміну від проектів, внесених Президентом» (їх, як відомо, на цю тему два). На думку авторів законопроекту про місцеві державні адміністрації, доцільніше врегулювати ці питання одним законом. Це спрощує користування ним у цілому.

Наприкінці денного засідання зі співдоповіддю виступив голова Комісії з питань державного будівництва, діяльності Рад і самоврядування Олександр Стешенко. Він критично поставився до внесених законопроектів, оскільки в них «навіть не згадується про роль і місце рад». О. Стешенко вважає, що було б доцільно переглянути відповідні статті законопроектів, значно скоротивши повноваження державних адміністрацій або визначивши, що зазначені функції вони здійснюють у разі делегування їм радами відповідних повноважень чи спільно з ними.

Людмила КОХАНЕЦЬ.

Життя рад: місцеве самоврядування

«Без мене мене оженили»

***ТАК ОХАРАКТЕРИЗУВАЛИ** ситуацію, в якій опинилися, мешканці сіл Крижанівка та Ліски Комінтернівського району, яких рішенням Одеської обласної ради народних депутатів ні сіло ні впало приєднали до міста Одеси. Хоча згоди на те вони не давали, навпаки — кілька разів на сільських сходах висловлювали незгоду на отаке приєднання. Однак їх таки «оженили». Не бажаючи бути в ролі «приймаків», до того ж недобровільних, селяни посилають ходаків, пишуть листи в різні інстанції, аж до Верховної Ради України, благаючи: захистіть від свавілля! Написали вони такого листа й до «Голосу України». Побувавши у Крижанівці та Лісках, у райцентрі Комінтернівське, вислухавши десятки людей і зібравши не менше офіційних документів, можу тепер відтворити картину отого примусового «одруження».*

Розмови про чітке визначення меж міста Одеси з урахуванням перспектив її розвитку точаться уже багато років. Саме ота невизначеність була однією з причин, поряд з іншими, конфліктів, що останнім часом раз по раз поставали у стосунках між міськими та обласними владними структурами. Що ж, розв'язати давно наболілу проблему — вимога цілком законна, й вирішувати її слід було, звісна річ, законно. Тобто: за згоди міста й села, як того вимагає чинне законодавство. А тут, схоже, слухали тільки місто.

Справді-бо: 9 липня нинішнього року, дізнавшись про чергове «сватання» з боку Одеси, мешканці Крижанівки та Лісок терміново зібралися на свою сходку (до речі, вже не першу з цього питання). І, незважаючи на рекомендацію сільської ради, керівника якої до цього викликали «на килим» до Одеси, дати згоду на входження до міста, одностайно заявили: ні, не бажаємо. І заявили не так, як це зробила б примхлива й надто перебірлива наречена, а цілком умотивовано: що ми надбаємо — ще невідомо, бо з нами ніхто з представників міських властей на цю тему конкретно не говорив і ніяких гарантій не давав, а ось що багато втратимо — те цілком імовірно. Передусім — свою землю, яка нині нас годує, надходження до місцевого бюджету від розташованих на цих землях підприємств та організацій, за рахунок яких підтримуємо життєздатність своїх сіл, нарешті нехай і незначні, комунально-побутові та соціальні пільги, що їх маємо як селяни. То навіщо, спитати б, нам оте «одруження»? Щоб опинитися у підвішеному, так би мовити, стані між селом та містом?

Думаєте, сесія облради зважила на думку селянської громади? 13 липня, тобто через кілька днів після сходки, вона ухвалила: включити в межі міста Одеси села Крижанівка та Ліски. Ні, я не хотів би звинувачувати в нехтуванні волі мешканців сіл лише депутатів. Їх ввели в оману чиновники, що готували рішення і в проекті записали: все з усіма погоджено. Сподівалися, очевидно, на те, що коли рішення буде прийнято, то поставлені перед фактом селяни змиряться? Що ж, так було: рішення «верхів» обговоренню не підлягало — «низам» зоставалося його лише «проковтнути». Та мешканці вищезгаданих сіл, зважаючи на нові реалії й нове законодавство, «ковтати» не захотіли. Вони, для більшої переконливості, провели ще й своєрідний референдум —подвірний обхід, щоб кожен міг висловити думку: він за приєднання до міста чи проти?

Я гортав ті списки із зазначенням не тільки прізвищ, а й адресами, даними паспортів, особистими підписами. Більш як 85 відсотків мешканців Крижанівки та Лісок власноруч написали: «проти». З листом на адресу Верховної Ради, з протоколом сільської сходки, з отими списками посланці села подалися до Києва. Від них там не відмахнулися, вислухали. Тим більш що до Верховної Ради надійшли й матеріали з Одеської обласної ради, які за законом, має затвердити найвищий законодавчий орган країни.

Те, чого не захотіли побачити в Одесі, за північними окраїнами якої розташовані Крижанівка й Ліски, побачили в Києві. Голова Комісії з питань державного будівництва, діяльності рад і самоврядування Олександр Стешенко шле листа на ім'я голови Одеської облради Руслана Боделана, в якому зазначає: «... рішення деяких сільських і районних рад суперечать надісланому проекту встановлення межі міста Одеси... Зокрема, Красносільська, Фонтанівська сільські, Комінтернівська районна рада вирішили передати в межі міста лише 103,8 га земель, а не 1853 га, як це зазначено в проекті, а Крижанівська сільська рада не підтримала включення в межі міста Одеси сіл Крижанівка та Ліски»... Після цього тільки й розпочали справжню роботу щодо волевиявлення мешканців розташованих навколо Одеси сіл, яку слід був б провести ще тоді, влітку, до сесії облради.

І що ж у результаті? Переді мною — рішення сесій Красносільської, Фонтанівської та Крижанівської сільських рад, що відбулися вже наприкінці жовтня. Депутати Красносілки: з вилученням із землекористування 740 га земель не погоджуємося, межі з містом залишаємо ті самі, що й досі, передаємо місту лиш ділянку площею 68,8 га, де вже є багатоповерхові міські будинки чи таке будівництво ведеться. Фонтанка: адміністративні межі між сільрадою та містом залишити без змін, тобто 280 гектарів землі на користь міста не відчужувати. Крижанівка: згоди на приєднання до міста сіл Крижанівка та Ліски, а також відповідних земельних площ не давати. Водночас, слід додати, аналогічні рішення прийняли збори землекористувачів — працівників КСП «Одеське», «Фонтанське» та риболовецького підприємства «Чорноморець», перед якими замаячили перспективи стати, зрештою, повновладними власниками землі.

Відбулася після цього й сесія Комінтернівської районної ради народних депутатів. Я на ній був. Разом з головою райради Віталієм Громлюком подивувалися, що з міської ради, яка ініціювала розширення меж міста, взяти участь у сесії ніхто не забажав. Утім, така присутність навряд чи вплинула б на рішення депутатів. Вони ж були одностайні: погодитися з рішеннями сесій вищеназваних сільрад та зборів землекористувачів і затребуваних містом 1853 гектарів землі, на відчуження яких поспішила дати дозвіл облрада, не виділяти. І все ж на передання ділянок загальною площею 530,6 гектара сесія змушена була піти. А що їй залишалося, коли там містом уже зведено чи зводиться багатоповерхове житло, прокладено комунікацію?

Очевидно, облраді тепер доведеться знову розглядати проблему меж міста Одеси, враховуючи вищезазначені реалії, тобто рішення сільських та районної рад, які відстоюють свої права на землю, надану їм державою й призначеною передусім для того, щоб годувати те саме місто.

Георгій ВОРОТНЮК.
Одеська область.

Постанова
Верховної Ради України

Про визнання таким, що втратив чинність, абзацу третього пункту 10 Постанови Верховної Ради України від 24 травня 1996 року «Про хід виконання Кабінетом Міністрів України Постанови Верховної Ради України «Про погашення заборгованості Державного бюджету України і місцевих бюджетів за 1995 рік по заробітній платі, пенсіях, стипендіях, інших грошових виплатах населенню»

Враховуючи те, що положення абзацу третього пункту 10 Постанови Верховної Ради України «Про хід виконання Кабінетом Міністрів України Постанови Верховної Ради України «Про погашення заборгованості Державного бюджету України і місцевих бюджетів за 1995 рік по заробітній платі, пенсіях, стипендіях, інших грошових виплатах населенню» суперечить чинному законодавству в частині введення обмежень щодо порядку та строків використання прибутку та виплати дивідендів щодо господарських товариств усіх організаційно-правових форм, Верховна Рада України **постановляє:**

1. Визнати таким, що втратив чинність, абзац третій пункту 10 Постанови Верховної Ради України «Про хід виконання Кабінетом Міністрів України Постанови Верховної Ради України «Про погашення заборгованості Державного бюджету України і місцевих бюджетів за 1995 рік по заробітній платі, пенсіях, стипендіях, інших грошових виплатах населенню».
2. Ця Постанова набирає чинності з дня опублікування.

Голова Верховної Ради України
О.МОРОЗ.

м. Київ,
13 листопада 1996 року.

Географічні та інші «відкриття» Юрія Болдирєва

Темою цієї прес-конференції став проект Закону «Про амністію особам, які брали участь у масових акціях протесту проти невчасних виплат заробітної плати, пенсій, стипендій та інших соціальних виплат з лютого по липень 1996 року». Розповівши про те, що лише Верховна Рада України має право згідно з Конституцією оголошувати амністію, а Президент України — виявляти своє милосердя указами про помилування, третя гілка влади — звільняти від покарання винних, народний депутат України Юрій Болдирєв «висипав» працівникам засобів масової інформації купу фактів, у яких не так легко розібратися. Зокрема, він наголосив, що названий законопроект не пройшов тому, що не вистачило під час голосування шести голосів. Винні в цьому немилосердні, якщо повірити Юрію Болдирєву, представники Західного регіону.

Дехто з представників мас-медіа після такого одкровення, підкріпленого ще одним висловлюванням народного депутата про те, що існує протистояння між Сходом і Заходом у парламенті, має зробити, очевидно, висновок, що Верховна Рада переважно складається з представників Західного регіону України. Та оскільки Юрій Болдирєв підкреслив, що проти законопроекту проголосував також «Конституційний центр», майже всі депутати —представники металургійної галузі, а до них, напевне, приєднається і група «Реформи», то тепер представникам засобів масової інформації доведеться міняти уявлення про географію України. А, отже, зарахувати до«західного регіону» весь центр нашої держави та її південь...

Щоправда, Юрій Болдирєв зробив застереження, щоб багато хто з народних депутатів не голосував за законопроект тому, щоб під амністію не підпали «директори, які накрали грошей і підняли страйк». То, може, варто було б доопрацювати документ так, щоб справді цього не сталося, а не звинувачувати своїх колег у немилосерді? Тоді і журналісти не сушили б голови над географічними та політичними відкриттями шановного народного депутата. А заразом зрозуміли б і мету цієї прес-конференції.

Василь ТУГЛУК.

Шахтаря Олександра Кердана повісили...

(Початок на 1-й стор.).

Запитання «Куди гроші діваються?» під торохтіння шахтарських касок по бетону центральних майданів останніми роками в Донбасі не втрачає своєї актуальності. Адже, попри перевірку урядової комісії та виявлення на місцях численних фактів фінансових порушень, стан справ щодо своєчасної виплати зарплати бажає ліпшого. А коли доходить до пошуку відповіді на не менш класичне запитання «Що робити?», шахтарі чинять традиційно: або відмовляються опускатися в шахту, або після виснажливої зміни не піднімаються на-гора. Або споряджають делегацію, яка оббиває пороги урядових кабінетів.

Приблизно за таким сценарієм розгорталися події і на шахті «Шахтарська-Глибока», в місті Шахтарську. Сказати, що вугільне підприємство лихоманило, — це нічого не сказати. І це —незважаючи на те, що шахта відома не тільки тим, що її почесним гірником є Президент України Леонід Кучма, а й тим, що саме «Шахтарська-Глибока» одна з перших у регіоні стала самостійною. Втім, порушень фінансової дисципліни, які стали своєрідною візитною карткою підприємства, не поменшало і після створення на її базі Української паливної компанії «Антенергоінвест». У всякому разі, борги гірникам по зарплаті та регресних виплатах вимірювалися мільярдами карбованців.

Протистояння з компанією — різноманітні акції протесту — стало закономірністю. Ось і на початку жовтня, вимагаючи виплати зарплати ще за березень, квітень та травень, 68 гірників відмовилися підніматися на поверхню. А 46-літній помічник начальника дільниці, депутат Шахтарської міськради Олександр Кердан оголосив голодовку...

Зрештою, загальні збори 4-тисячного трудового колективу вирішили надати акції протесту більш цивілізованих форм — відрядити делегацію з шести представників шахти до Києва. Олександр Кердан, який увійшов до складу гінців, покладав на поїздку особливі надії. Адже не приховував, що володіє серйозними компрометуючими документами, котрі допоможуть потягти за кінець клубка фінансової вакханалії. 14 жовтня делегація «Шахтарської-Глибокої» фірмовим поїздом «Уголек» виїхала до столиці...

Було б голослівним стверджувати, що вугільну галузь міцно тримає в обіймах фінансовий спрут, довгі щупальця якого простяглися від глибоких вибоїв до високих столичних кабінетів. Але подальші події дають деякі підстави для роздумів...

Олександр Кердан до Києва так і не доїхав, бо непомітно для колег зник із вагона поїзда на півдорозі. Зник не безслідно — повішеним на власному паску його знайшли у лісопосадці неподалік села Ксаверове Городищенського району Черкаської області.

До найближчої станції, де, до речі, «Уголек» не зупиняється, аж 7 кілометрів. Утім, зупинка серед ночі таки була — кілька хвилин поїзд простояв через те, що хтось зірвав стоп-кран.

Представники Шахтарської міськради, які їздили на пізнання трупа, можуть підтвердити: вагон Олександр Кердан залишив... без взуття. А враховуючи, що ноги в нього при цьому залишилися чистими, неважко зрозуміти — до місця, де було знайдено труп, покійний дістався не самотужки і аж ніяк не з власної волі...

Вже зараз очевидно: професія шахтаря стає небезпечнішою. Особливо, якщо спробувати відшукати справжню причину відсутності або ж затримки зароблених грошей.

Ліна КУЦ.

Коментар

Підстави для обережного оптимізму,
але не для урядового малька

ХОЧ ЯК прикро, а концептуальні підходи до оподаткування прибутків суб'єктів господарювання не зазнали змін з часів Радянського Союзу.

Міркуйте самі. Для калькування господарських результатів застосовується витратний принцип, бо товар не можна продавати за ціною, нижчою за собівартість продукції. І це попри катастрофічну затовареність складів. Прибутки підприємств заохочуються, а громадян, судячи зі шкали оподаткування, — підлягають дискримінації. Те саме спостерігається і з прибутками компаній-посередників. Амортизація капітальних товарів розглядається як витрата і не передбачає зменшення податкового пресу. Розрахунки і облік господарської діяльності здійснюються здебільшого на «кеш-манер», тобто готівкою. І чи не найпоказовіше те, що чинна система оподаткування прибутків підприємств базується не на загальноприйнятих нормах, а на відхиленнях від цих норм. Тим часом будь-які податкові пільги призводять до згортання ділової активності і монополізації товарних ринків, багатомільйонних (у доларовому еквіваленті) втрат консолідованого бюджету. Нині ці втрати, за оцінками спостерігачів, перевищують 800 мільйонів гривень, що значно випереджає заборгованість бюджету по заробітній платі.

Починаючи з 1992 року, уряд України без успіху прагнув покращити систему оподаткування громадян та підприємств. На пам'яті славнозвісний податок Юхима Зв'ягільського, згідно з яким вилучалося 90 відсотків доходу громадян, що перевищував 120 американських доларів. 1993 року було запроваджено 75-відсоткове оподаткування валових доходів від торговельної діяльності та 45-ти — від банківської і т. ін. Державна політика в сфері публічних фінансів за ці роки не зазнала якихось істотних змін. Плани уряду не збігалися з поточними доходами і не відповідали витратам бюджету. Це призводило до зростання емісійного покриття його дефіциту, а відтак —інфляції. Падіння ж частки податків у бюджетних доходах провокувало законодавчі рішення щодо збільшення податкових ставок або запровадження нових податків. А це — до зростання кількості платіжних засобів поза балансами банків, що прийнято називати тіньовим обігом. Коло замикалося.

Сьогодні його розірвати мають намір одразу кілька створених комісій при парламенті і Президенті України. Йдеться цього разу про лібералізацію податкової політики, що дає підстави для обережного оптимізму. Проте цілком очевидно, що лібералізація податкової політики призведе до вимушених «канікул», а це створить неабиякі проблеми перед бюджетами всіх рівнів. Передусім сутужно буде з фінансуванням соціальної сфери. Принаймні Кабінету міністрів про витрати на розведення рибного малька (які «забивалися» на цей рік у директивних планах), може статися, доведеться забути.

Сергій ВЛАД.

Неплатники крокують до банкрутства

НАДМІРНИЙ податковий прес дедалі частіше примушує керівництво трудових колективів ухилятися від сплати обов'язкових податків та відрахувань, що істотно впливає на формування доходних частин місцевих бюджетів.

Неприваблива картина вимальовується в Закарпатті. Серйозні суми заборгували до бюджету Ужгородський відділок залізниці, такі промислові велети в минулому, як «Електродвигун», «Мукачівприлад» та «Ужгородприлад», Усть-Чорнянський, Великобичківський, Свалявський лісокомбінати, Солотвинський солерудник. Серед основних причин неплатоспроможності — спад попиту на продукцію через скорочення внутрішнього ринку, стрімке зростання собівартості виробів внаслідок підвищення цін на енергоносії та сировину. Але мають також місце свідоме приховування прибутків, зростання обсягів «позабюджетних» бартерних операцій.

Про це йшла принципова розмова на черговому засіданні міжвідомчої координаційної ради з питань забезпечення сплати податків та інших обов'язкових платежів при обласній держадміністрації. Учасники зібрання дійшли висновку: до неперспективних підприємств слід ширше застосовувати механізм банкрутств.

Проте порушують податкове законодавство не лише промислові велети. З перевірених понад 1200 підприємств боржниками виявилося кожне друге, а у Виноградівському, Мукачівському та Свалявському районах — переважна більшість юридичних осіб. Це саме стосується й індивідуальних підприємців.

Загалом заборгованість перед бюджетом становить понад 10 мільйонів гривень, хоча органами податкової служби за 9 місяців цього року донараховано платежів на суму 36715,2 тисячі гривень, що становить 22,5 відсотка від загальної суми надходжень. В цілому за цей період по області до бюджетів усіх рівнів надійшло податкових та інших обов'язкових платежів на суму 162823,7 тисячі гривень — майже 80 відсотків річного прогнозу доходної частини бюджету.

Микола ГОРВАТ.

Закарпатська область.

Актуально

На старті — поліція

СЬОГОДНІ точиться багато розмов про серйозні зміни в податковій політиці у зв'язку із створенням Державної податкової адміністрації та її місцевих органів. У Луцьку ходять чутки: в обласній податковій адміністрації створено новий підрозділ — податкову поліцію, працівники якої мають необмежені права контролю і покарання... Наскільки це правда? За роз'ясненням я звернувся до виконувача обов'язків голови Державної податкової адміністрації Волинської області Віталія ПЕКАРЧУКА:

—Згідно з Указом Президента України в нашій державі формується нова державна податкова служба. Створено Державну податкову адміністрацію України, а на місцях — державні податкові адміністрації. В новій податковій системі буде створено спеціальну службу — податкову поліцію. Я нічого не чув про якісь необмежені контрольні чи каральні права, надані цій службі. Це не так. До обов'язків податкової поліції входитиме розкриття фактів грубого порушення податкового законодавства, виявлення фактів приховування прибутків, фінансових махінацій, зокрема з валютною виручкою, захист працівників податкової служби під час виконання ними службових обов'язків та інше. Податкова поліція — це не наш винахід. Вона існує вже давно в багатьох країнах світу.

—Але і до її створення ви мали тісні зв'язки з правоохоронними органами?

—Звичайно. На місцях існували підрозділи МВС для боротьби з кримінальним приховуванням прибутків від оподаткування. За 10 місяців цього року ми передали їм 300 справ з різними ознаками грубих податкових порушень, із яких 87 — кримінальних. Співпраця з правоохоронними органами дає добрі результати. Так, з початку цього року ми перевірили 3725 юридичних осіб, 8 тисяч підприємців. Майже у половини з перевірених було виявлено порушення. В результаті до бюджету донараховано 193 мільйони гривень, 1,5 тисячі керівників притягнуто до адміністративної відповідальності. Коли ми останнім часом почали серйозніше займатися тими, хто уникає податків, то бюджет області почав поповнюватися. Якщо в середньому щомісяця в першому півріччі цього року надходило 1,6—1,9 мільйона гривень, то у вересні—жовтні, наприклад, ця цифра збільшилася до 2,1—2,2 мільйона гривень.

—Віталію Семеновичу, а чи не може так бути, що добрі наміри обернуться черговими неприємностями. Простіше сказати, хто працює, виробляє матеріальні цінності, саме того і почне «душити» нова податкова система.

—Ні. Сьогодні головна увага — до тих, хто уникає сплати податків. В нашій області виявлено таких 800 юридичних осіб. Ми з ними працюємо. Буде тут робота і для податкової поліції. Є зареєстровані підприємства, є їхня юридична адреса, директор, а податки не надходять. Одним із пріоритетних напрямів діяльності новостворених податкових адміністрацій має стати пропаганда податкового законодавства, роз'яснення його положень. Люди повинні зрозуміти, що ухилення від сплати податків — це серйозний злочин. І тут своє слово скаже податкова поліція.

Вів розмову Богдан БЕРЕКЕТА.

Волинська область.

Ще й податок віддай

Про вади нашої податкової системи багато сказано. Мені особисто хотілося б подивитися у вічі тим діячам, хто розробив і затверджував положення про вилучення податку на добавлену вартість із продукції, яку безплатно передають як благодійну допомогу. Наша агрофірма «Вікторія», що в Білопільському районі, має власну потужну базу для переробляння сільгосппродукції. Знаючи скрутне становище у сферах охорони здоров'я й освіти, час від часу безплатно поставляємо школам і лікарням України харчі. А нас змушують платити ще й ПДВ. Більше віддав — більше й перерахуй до бюджету. Невже можновладці не розуміють безглуздість такої політики! Особливо сьогодні, коли держава неспроможна забезпечити нормальне існування бюджетних закладів?

Марія КРИВОШЕЙ.

Сумська область.

Чиновницькі ігри

«Засекречені» неплатежі

Криза неплатежів «заїла» державу. Дані про бюджетних боржників були, але дещо вимагало уточнення.

Телефоную щонайперше до обласного фінансового управління — на предмет, як мовиться, одержання загальної оцінки наявної боргової ситуації. На жаль, керівник фінансистів, шановний Михайло Іванюк, захворів. Його заступник, Леся Джинджириста, дуже ввічливо і привітно... порадила звернутися в обласну податкову інспекцію — до пана Анатолія Сташка. Він також вислухав вельми уважно і скерував кореспондента до міської інспекції, точніше — до її начальника Бориса Ярошевського. Останній, вчувалося, кореспондентові був зовсім не радий, бо лише буркнув, що дуже поспішає і балачки розводити йому ніколи.

Кореспондент спробував поткнутися до департаменту бюджету і фінансів Рівненського міськвиконкому, але й там розжився лише на облизня.

І було б діло зовсім кепським, якби не керівник комітету економіки облдержадміністрації Олександр Попик. Олександр Овер'янович з готовністю відповів на всі запитання та ще й додав: «Звертайтеся, коли потрібно, немає проблем...»

А в інших, як бачимо, «проблеми» є. Через страх взяти на себе бодай найменшу відповідальність. Що є, напевне, вищеозначеною рисою державних службовців.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівне.

Соціологічне опитування

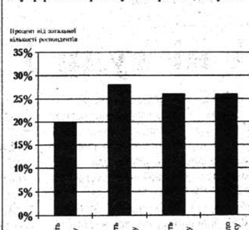
Політика батога і пряника

ЗА ДАНИМИ Світового банку, частка приватного сектора у валовому національному продукті становить 40—50 відсотків. В Україні зареєстровано майже 1450 тисяч недержавних малих підприємств.

Згідно з офіційною статистикою, на них працює 5 відсотків працездатного населення країни, а за неофіційними даними — частка приватного сектора в загальному рівні зайнятості становить 25 відсотків. (У Західній Європі в малому бізнесі зайнято 60—85 відсотків громадян).

Приватне підприємництво в Україні розвивається. Але цей процес іде складно. Що ж заважає нормальному розвиткові бізнесу?

Недавно Міжнародна фінансова корпорація у рамках проекту підтримки приватного підприємництва в Україні провела соціологічне опитування серед керівників недержавних фірм та компаній. Проблемою номер один, за оцінкою директорів, сьогодні є податки. Податковий пресинг, а сьогодні, за оцінкою економістів, податки з'їдають 48—54 відсотки від прибутку, відбиваючи бажання займатися приватним бізнесом.

Звідси і приховування прибутків від податкової інспекції, відхід малих фірм у тіньову економіку, а в результаті — держбюджет недоодержує величезні суми (**дивіться таблицю**). Ось і виходить, що бізнесменом бути хочеться, однак невигідно.

Ольга ВАУЛІНА.

Еміль КОНСТАНТИНЕСКУ: Проблему Буковини й Бессарабії має бути обговорено

***Це інтерв'ю** відбулося ввечері напередодні другого туру президентських виборів у Румунії. Аудієнції до Еміля Константинеску очікувала велика черга журналістів: угорці, італійці, іспанці, німці... Всім пощастило: того вечора вони розмовляли з майбутнім президентом держави.*

— Пане Константинеску, незалежно від результатів другого туру президентських виборів вас і очолювані вами політичні сили вже можна привітати з неабиякою перемогою: ви отримуєте контроль над парламентом і маєте змогу формувати уряд. У чому, на вашу думку, причини поразки правлячої дотепер Партії соціальної демократії Румунії?

— Дякую за поздоровлення і сподіваюся, що через чотири роки ви матимете нагоду привітати нас із виконанням передвиборних обіцянок. З тим, що ми здійснили економічну реформу, перетворили Румунію на справжню демократичну державу, якою румуни зможуть пишатися, і яку поважатимуть сусіди й увесь світ.

А причини поразки ПСДР у тому, що за сім років перехідного періоду вона не зуміла розв'язати жодної з головних соціальних та економічних проблем. Хоча не можна заперечувати: в останні роки в Румунії існувала повна свобода висловлювань, сформувалося громадянське суспільство, розроблено сучасну конституцію, законодавчу базу європейського зразка. Також створено інституції ринкової економіки. Але проблема в тому, що все це не функціонувало на належному рівні, і інституції використовували в інтересах правлячої партії. Утім, те, що ці елементи законодавства та демократичних або фінансових структур існують, дасть нам можливість за короткий час здійснити реальну економічну реформу та повністю демократизувати румунське суспільство.

— Які хиби бачите ви в царині зовнішньої політики?

— Тут, вважаю, напрями діяльності румунського уряду були правильні. Румунська демократична конвенція підтримала всі дії уряду щодо інтеграції в європейські, євроатлантичні та регіональні структури. Національні інтереси ми поставили над партійними. Та, знову-таки, результати внутрішньої політики не дозволили підтримати і розвинути досягнення політики зовнішньої. Можливо, я був перший румунський політик, який сказав румунам правду: європейської і євроатлантичної інтеграції не можна досягти, якщо ми не дотягуємо до економічних та соціальних стандартів, встановлених відповідними організаціями та альянсами.

— У вашій передвиборній програмі є обіцянка швидко зняти напруження у відносинах із сусідніми державами. Водночас і лідери Національно-селянської християнсько-демократичної партії Румунії, членом якої ви є, і ваші політичні союзники час від часу мусують ідею «повернення тимчасово окупованих територій», серед них української частини Бессарабії та Буковини. У який спосіб ви збираєтеся поєднати передвиборні обіцянки із партійними інтересами?

— Питання взаємин із сусідами для Румунії надзвичайно важливі. Особливо коли йдеться про відносини між Румунією та Україною, великою державою, з потужним економічним та військовим потенціалом. До того ж, на сучасному етапі Україна — буферна держава між Росією та Румунією і для нас дуже важливо, щоб вона була незалежною та міцною, з якою ми могли б співпрацювати на всіх рівнях.

Утім, у взаєминах між країнами існують складні проблеми. Вони пов'язані з історією і до них слід ставитися дуже серйозно. Проблема Бессарабії та Буковини —національний ідеал для Румунії. Її потрібно розглянути. З іншого боку, ідея зміни сучасних кордонів шляхом застосування сили або через конфлікт не має шансів на успіх. Це нереально. А те, чого вимагає НСХДПР, зводиться до підкреслення незаконного характеру пакту Ріббентропа—Молотова.

— Коли ж, на вашу думку, може бути підписано базовий україно-румунський політичний договір?

— Якомога швидше. Маємо можливості знайти шляхи, що задовольнять обопільні інтереси. До того ж, у Румунії є корисний досвід підписання базового договору з Угорщиною. Це має бути використано.

— Як ви вважаєте, чи так важливо внести статтю про засудження пакту Ріббентропа—Молотова саме в текст договору, чи, може, можна було б знайти інший варіант?

— Над цим питанням працюють українські та румунські експерти, отож, гадаю, аж ніяк не коректно висловлюватися зараз з цього приводу. Особливо, зважаючи на передвиборний період.

— Чи може Румунія інтегруватися до НАТО без підписання базового політичного договору з Україною?

— Інтеграція Румунії до НАТО обов'язково пов'язана з укладенням такого договору. Вважаю, що лише за цієї умови можна досягти повної безпеки і Румунії, і України. Також двосторонній політичний базовий договір має стати фундаментом для швидкого розвитку економічних відносин, співробітництва у галузі науки, культури тощо.

Насамкінець хочу зазначити, що традиційна дружба між українцями та румунами мусить бути в основі наших відносин. Ми повинні серйозно ставитися до помилок минулого і разом будувати майбутнє.

Інтерв'ю взяв Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ.
Бухарест — Київ.

Бонн. Палац Шаумбург. Тут розташована резиденція канцлера Гельмута Коля.

Скандал

До війни готуйсь!

Відомий ізраїльський політик, міністр торгівлі й промисловості Натан Щаранський, виходець з України, відверто заявив, що «Тель-Авів повинен розпочати підготовку громадськості до... війни із Сирією».

Така «відвертість» члена уряду викликала подив не лише в ізраїльтян, а й у міжнародних спостерігачів. Нині, коли інші країни прагнуть примирити Ізраїль зі своїми сусідами, Натан Щаранський закликає облишити це і «подивитися правді в обличчя». На його думку, найкращим способом попередити війну є підготовка до неї. Щодо сирійських політиків, то вони поки що відмовчуються. Можливо, теж готуються?..

Хроніка. Факти. Події

● *Рига*

Потрапити до країни стало важче

Латвія з учорашнього дня припинила видання в'їзних віз на семи прикордонних пунктах, у тому числі й у трьох своїх морських портах. Оформлення віз буде збережено лише в Ризькому аеропорту. Таке рішення пояснюють наміром поліпшити перевірку документів тих, хто хоче сюди приїхати, а також бажанням привести систему контроля у відповідність з практикою країн—членів Європейського Союзу. Цей захід, на думку співробітників МЗС, прискорить запровадження безвізового режиму між Латвією та іншими державами.

● *Бордо*

Наступ на баскських терористів

У передмісті Бордо спільними діями французької та іспанської поліції заарештовано одного з відомих членів закордонної мережі баскської екстремістської організації ЕТА Хуана Марія Інсаусті Мухіка на прізвисько «Карпов». Він відповідав, зокрема, за підготовку диверсантів для здійснення терористичних актів на території Іспанії. 36-річний терорист з 1991 року перебував на нелегальному положенні, беручи активну участь в націоналістичному та сепаратистському рухах. У грудні 1995 року «Карпова» було заочно засуджено паризьким судом до трьох років позбавлення волі. За останні кілька місяців це вже третій арешт у Франції відомого члена ЕТА. У липні заарештували Хуліана Ачурра Єгурола, «номера три» у керівництві баскської організації. Потім під Парижем затримали лідера французького крила ЕТА Даніеля Дерге. Як зазначають представники поліції, це свідчить про прискорення процесу ліквідації терористичних структур ЕТА на французькій території.

● *Белград*

Соціалісти перемогли на селі

Правляча Соціалістична партія Сербії (СПС) перемогла на виборах заступників у радах громад, що відбулися минулої неділі. Соціалісти та їхні союзники матимуть більшість заступників у радах — 122 зі 189 громад республіки. Проте опозиційна коаліція «Разом» має більшість у Белграді, а також майже в усіх великих містах. Тож симпатії сербських виборців розділилися: по один бік опинилося міське населення, по інший —сільське. У виборах взяли участь лише 40 відсотків з 7,6 мільйона виборців.

● *Мангейм*

Петера Графа звільнено з ізолятора

Суд у німецькому місті Мангеймі ухвалив рішення звільнити Петера Графа із слідчого ізолятора, де батько всесвітньо відомої тенісистки Штефі Граф пробув 15 місяців. Його звинувачують у несплаті податків на суму 20 мільйонів марок. Петер Граф власноруч керував усіма фінансовими справами своєї доньки і розпоряджався гонорарами. Для того, щоб поміняти камеру у в'язниці на стіни рідної домівки, П. Графу довелося залишити заставу — 5 мільйонів марок, дати розписку про невиїзд і взяти зобов'язання пройти лікувальний курс психотерапії: місяці, проведені за ґратами, дещо похитнули його нервову систему.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» та інформаційних агентств.

І ні туди і ні сюди

Навесні цього року Посольство України в Латвії хотіло ввести для негромадян цієї країни візовий режим для подорожей в Україну. Потім рішення відклали до середини листопада.

Відбулися численні консультації в посольстві України з міністром закордонних справ Геннадієм Удовенком. Всіх запевнили, що все вирішать.

Проте вже в середині жовтня співробітники консульської служби України в Ризі повідомили, що візи на подорожі в Україну для негромадян Латвії буде запроваджено. Латвійські українці оголосили, що виставлять поблизу консульства пікети.

І виставили. Правда, в той-таки день Тимчасовий Повірений у справах України в Латвії Володимир Чорний виступив по радіо із заявою про те, що для власників червоних «радянських» паспортів візи вводитися не будуть. Але в Латвії всі «негромадяни» мають поміняти свої «серпасті-молоткасті» на коричневі «книжечки постійних жителів». Тобто законослухняні жителі відтепер будуть змушені оформляти візу для подорожі на батьківщину. Ось так наполовину вирішили проблему...

Володимир СТРОЙ.

Рига.

Облиште його, в ім'я Аллаха!

***Іранська** влада вперше у письмовому вигляді дала обіцянку не переслідувати опального британського письменника Салмана Рушді. Це означає, що Тегеран більше не відряджатиме спеціальних груп для фізичного знищення літератора. Проте його смертного вироку поки що ніхто не скасував...*

«Неприємності» переслідують Салмана Рушді з тих пір, як він насмілився видати свою книгу «Сатанинські вірші». Ще 1989 року його звинуватили у наклепі на святу віру — іслам, а духовні лідери Тегерана закликали мусульман знищити письменника. Пристрасті закипіли не на жарт: Британія навіть була змушена розірвати дипломатичні відносини з Іраном, його столицю залишили декілька європейських послів.

Салман Рушді змушений був виїхати з Лондона і переховуватися під постійним наглядом британської поліції в інших країнах. Не витримавши щоденної емоційної напруженості, від письменника пішла дружина. Та й з друзями автор відомого твору спілкувався лише через охоронців.

Нині, після запевнень іранського МЗС, він вперше зможе полегшено зітхнути. Проте «розслаблятися» не доводиться: не всі мусульмани вважають рішення МЗС законом.

На свято життя — з ваучером напоготові

ПАМ'ЯТАЄТЕ славнозвісне: «Ешь ананасы, рябчиков жуй...»? Таким занафталіненим буржуйством тхнуло від цих рядків, від карикатур, що зображували черевaтих ділків у циліндрах і з лантухами грошей, що викликало не посмішку — позіхання.

Нині можна роззявити рота зовсім з іншої причини. Скоріш від захоплення або від обурення — кому що до вподоби. Сталося, здавалося б, неймовірне. І рябчики, й ананаси, і «грошові мішки» з обличчями вчорашніх держслужбовців, не обтяжених манерами аристократів, — усе це стало реальністю, повсякденністю. Стукіт дерев'яного молоточка, що скликає на свято «при-дбан-ня», вже здається чи не найкращим зі звуків. Бо ж обіцяє вельми привабливі речі — багатство і владу. Думи над тим, чого ти віднині господар. Про головний біль у такі хвилини, як правило, забуваєш.

А мене цікавило розпитати саме про «головний біль» у людини, що скупила акції аж ніяк не найкращого підприємства. Навіщо йому та його компаньйонам з товариства з обмеженою відповідальністю брати на себе тягар проблем «лежачого» комбінату? Йшлося про куп'янський «Силікат», акції якого оптом скупила під час біржових торгів у Києві комерційна структура під назвою «ДАХ» —дизайн і архітектура Харкова. Настрій у харківського підприємця Геннадія Пирога був зовсім не райдужний. Справді, підприємство давно простоює, загрузло в боргах. Ті гроші, що сплачено під час торгів Київській міжнародній фондовій біржі за три пакети акцій «Силікату», становлять хіба що п'яту частину майбутніх вкладень. «ДАХ» придбав акції не заради перепродажу. Комерсанти переконані: рано чи пізно доведеться ставати до виробництва. Гроші повинні «працювати», марне їх розкручування особливих прибутків не дає. Набагато прибутковішим може стати виробленння якісної продукції — пінобетону, бетонних плит, блоків. Цікаво, що сьогодні Геннадій Пиріг ладен про свої виробничі плани розповідати відверто. Як він сам висловився, минули часи небажаної «реклами», коли нагромаджували кошти, виборювали місце під сонцем. Тепер можна розпочати хоч і ризиковану, але справжню справу.

До речі, на перших торгах Київської міжнародної фондової біржі це був єдиний оптовий покупець з чітко визначеною програмою вкладання грошей. Доля Харківського заводу тракторних самохідних шасі і Коростенського машинобудівного заводу залишається поки що нез'ясованою, акції підприємств придбали посередники — брокерські контори.

А який сенс у дробленні державних пакетів? Чи не вигідніше і для підприємства, і для країни загалом, коли знаходиться стратегічний інвестор? Під час прес-конференції з нагоди початку торгів на новому біржовому майданчику начальник департаменту Фонду держмайна Юрій Яковлєв пояснив це так. Існують різні способи продажу акцій. Є інвестиційні конкурси —придбання під інвестиційні зобов'язання, коли пакет акцій продають за номінальною вартістю і покупець зобов'язаний вкласти певну суму в розвиток виробництва. У біржі завдання інше. Продаж акцій сприяє не тільки проведенню приватизації, залученню коштів з цією метою, але, якщо брати ширше, розвиває інфраструктуру ринку. Цінні папери також мають «працювати» і приносити прибуток. Великі пакети акцій максимально дроблять, щоб привабити якнайбільше покупців, створити конкуренцію, підняти ціну. Тим самим перевіряються біржові можливості, встановлюється реальна й ринкова ціна акцій. Триває так званий «пристрілковий» період. З нового року планують виставити на торги акції безпосередньо для зацікавлених стратегічних інвесторів. А початковий біржовий період — час сприятливий для невеликих фірм, фізичних осіб, що «дозріли» для придбання власності.

То який же потенціал нової біржі, простіше кажучи, які перспективи на удачу в торгівлі нового посередника між продавцем держмайна і покупцями? Анатолій Головко, що представляє в КМФБ інтереси держкомісії з цінних паперів і фондового ринку, зазначив, що, як засвідчив початок — успішний продаж акцій далеко не найкращих підприємств, є надія, що ця біржа виявиться мобільнішою, зуміє відійти від нудних стереотипів і створити привабливі умови для брокерів та інвесторів. На жаль, небезпечна тенденція на біржах уже досить поширилася — на «рівному місці» розкручується вторинний ринок. Цього треба уникати, розробляючи відмінні від інших механізми торгівлі цінними паперами.

На думку президента Київської міжнародної фондової біржі Володимира Ланового, багато що залежатиме й від держави, яка ось уже чотири роки тільки говорить про вільний ринок, але ледь що наблизилась до нього. Можливо, з наступного року відбудеться помітний прорив. Фонд держмайна виставить на продаж справді великі об'єкти, отоді й запрацюють нормально біржові механізми. Пожвавиться приплив капіталу в Україну.

... Чесно кажучи, на цьому святі життя якось зовсім не хочеться залишатися стороннім спостерігачем. Особливо якщо вже торкнувся до напівтеатрального зовні, але досить азартного дійства — біржових торгів. Одне бентежить — цілковита безпорадність і неінформованість: куди бігти, з чого почати? Тим більше, що навіть власний майновий сертифікат «метляється» непроданий, невкладений. Гадаємо, назріла нагальна потреба вийти на старт тернистого шляху капіталізації і вже «з місця подій» інформувати зацікавлених читачів. Інакше, панове, ризикуємо занидіти на узбіччі.

А тому рубрика «Ми і власність» очікує на запитання і пропозиції.

Людмила МЕНЖУЛІНА.

На знімку: в залі Київської міжнародної фондової біржі. Щасливий покупець за номером «51» —фірма «ДАХ».

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

НА ДРУЗКИ

буде розбито одну з найстаріших галузей вітчизняної промисловості, якщо хоч одна зі сторін запеклого конфлікту зробить хибний крок

Що сталося? Майже рік тому до приватизації було залучено інститут, який є стовідсотковим монополістом на загальнодержавному ринку проектних і конструкторсько-технологічних робіт для підприємств скляної, фарфорово-фаянсової промисловості, а також теплозвукоізоляційних матеріалів. Йдеться про державний інститут «Південдіпроскло», створений 35 років тому і відомий у світі спершу як філіал Ленінградського інституту аналогічного профілю, а тоді і як цілком самостійний, союзного значення.

За його проектами споруджено, реконструйовано і технічно переобладнано понад 300 підприємств, які й нині діють у Росії, Казахстані, Туркменії, Бєларусі, Молдові, у Прибалтиці і на Закавказзі. Фахівці «Південдіпроскла» успішно працювали в Алжирі, В'єтнамі, у країнах Близького Сходу, Європи, в Аргентині, звідки тягнуться «ниточки» контактів і контрактів.

Продукція українських заводів, до чиєї долі був причетний інститут, здобула світове визнання багато в чому завдяки впровадженим оригінальним технологіям. Нині, в умовах загальної промислової кризи, це не згадують, але то факт: вітчизняні підприємства, що виробляють побутове, листове скло, конкурували з уславленими виробниками (у тому числі чеського, саксонського, французького скла). А до виробів Київського заводу художнього скла, так само «хрещеника» згаданого проектного інституту, зовсім не впав інтерес сталого покупця — Англії.

Мало хто знає, але «Південдіпроскло» визначений Європейським банком реконструкції і розвитку як консультант технічної оцінки проектів і тендерних умов (у скляній галузі) на території України, Молдови, Бєларусі. Архів інституту налічує понад 300 тисяч креслень, десятки тисяч томів проектної документації, різноманітних розробок, унікальних технологічних вирішень, що, без перебільшення, можна назвати національним надбанням, інтелектуальною власністю країни.

Після того як у Росії жертвою поспіху, непродуманості став приватизований (і одразу ж знищений) проектно-технологічний інститут у Санкт-Петербурзі, київський «Південдіпроскло» залишився єдиним в СНД. Не стане його — галузь не лише втратить технічну думку, занепад охопить самі підвалини розвитку виробництва скла.

А чи так уже потрібне Україні власне скляне виробництво та інші похідні від нього? Питання аж ніяк не марне. У період економічної перебудови у повітрі витає ідея виокремлення в особливий реєстр підприємств, стратегічно потрібних вітчизняній економіці, щоб не розпорошувати ані кошти, ані енергоресурси.

Зі скляним виробництвом справи отакі. У світі лічені країни завозять побутове, будівельне скло через відсутність власних заводів-виробників. Це переважно африканський, середньоазіатський регіони. Індустріально розвинуті держави дозволяють собі таку «розкіш» лише в разі нижчої ціни в експортера. Чи по кишені нам сьогодні такі «кульбіти»? Наша продукція якісна, її охоче купують навіть у примхливій Європі. То чи варто смішити світ, відкочуватися до «кам'яного віку», щоб потім, прийшовши врешті до розуму, починати все спочатку?

Інститут «Південдіпроскло» ще два роки тому одержав ліцензію на виконання всіх видів проектних робіт для вітчизняного виробництва, у Верховній Раді чекає на затвердження список підприємств загальнодержавного значення, що не підлягають приватизації, куди за клопотанням Мінекономіки, Антимонопольного комітету, з благословення Кабміну і Фонду держмайна внесено інститут.

Та реальність така: у вересні поточного року цього монополіста й визнаного лідера було виставлено на комерційний приватизаційний конкурс і продано у власність за 50 млрд. крб. (звичайно, з урахуванням привабливості шестиповерхового будинку майже в центрі Києва) як об'єкт малої (!) приватизації (ятка, магазин, лазня...).

Новий власник — комерційна структура, зобов'язалася протягом 10 років зберігати профіль інституту. Та не минуло й місяця, як розпався колектив, роботу припинено. Адміністрація і ті, хто ще залишається в інститутському товаристві покупців, змагаються у пошуках справедливості, намагаючись довести наявність численних порушень під час приватизації. Матеріали —на розгляді в Арбітражному суді, у Контрольній комісії Верховної Ради з питань приватизації. Преса, намагаючись забезпечити «прозорість» складного болючого процесу роздержавлення, уже відгукнулася на це низкою суперечливих публікацій. І хоча з висновками поспішати завчасно, дещо все-таки можна побачити чітко: продати, навіть з добрими намірами, не означає вигідно прилаштувати.

Людмила СЛАВІНА.

Воєнна безпека України

***ПІДБИВАЮЧИ** підсумки п'ятирічної розбудови незалежної України, варто відзначити, що ринкову економіку і правову державу можна створити, тільки гарантуючи належну національну безпеку України, основним складовим компонентом якої є воєнна безпека.*

Мені, військовій людині, найбільш зрозумілі саме аспекти воєнної безпеки, тому хотів би поділитися своїми поглядами та думками на цю проблему.

Концепцію воєнної безпеки держави, яка відображала б сукупність узгоджених та офіційно прийнятих поглядів на захист України від зовнішніх, а за деяких умов і внутрішніх загроз, забезпечення незалежності, територіальної цілісності та політичної стабільності держави, на жаль, ще не розроблено і офіційно не затверджено.

Військова політика, складова частина загальної політики держави, базується на положеннях законів, постанов та інших документів з військових питань і має визначати основні напрями та цілі з підготовки та застосування Збройних сил України й інших військових формувань для захисту суверенітету, неподільності, територіальної цілісності України.

Невизначеність геополітичних процесів, які відбуваються у світі, значний ризик різного роду криз у безпосередній близькості з кордонами України свідчать про те, що реальна воєнна загроза для України, на жаль, існує і, напевно, у близькій перспективі не буде усунута.

Тому, визначаючи політику в сфері воєнної безпеки держави, відкидаючи застарілі поняття всемогутності військової сили і не пов'язуючи себе з тенденцією розв'язання конфліктних ситуацій воєнною силою, доцільно спиратися на таке:

загроза виникнення світової війни із застосуванням ядерної зброї малоймовірна;

набула стійкого характеру тенденція до зниження можливостей виникнення великомасштабної війни із застосуванням звичайної зброї;

зберігається певна загроза виникнення воєнних та інших конфліктів і, як наслідок, локальної (регіональної) війни;

зберігається небезпека актів міжнародного тероризму, передусім пов'язаних із торгівлею зброєю та наркотиками.

Вважаю за необхідне зупинитися на такому компоненті воєнної безпеки, як Збройні сили України, бо нині у цій сфері занадто багато проблем.

Причиною цього є суперечності між оптимальними потребами Збройних сил і фінансово-економічними можливостями держави щодо їх забезпечення.

Обмеженість у фінансуванні Збройних сил України досягла такої межі, коли неможливо підтримувати боєготовність з'єднань та частин на належному рівні: падає престиж військової служби, погіршується морально-психологічний стан військових колективів, згортається бойова підготовка. Підтримувати озброєння та техніку в готовності до бойового застосування та проводити їх модернізацію вкрай проблематично. До того ж незадовільне забезпечення і пально-мастильними матеріалами. Керівництво та координацію дій усіх силових структур держави щодо забезпечення виконання завдань воєнної безпеки має бути покладено на міжвідомчий орган —Раду національної безпеки і оборони держави.

Розробляти і приймати військовий бюджет належить на програмній основі, як у більшості розвинутих країн світу.

Має бути розроблена і єдина державна комплексна програма будівництва і розвитку Збройних сил. У програмі будівництва і розвитку Збройних сил слід передбачити програму військового виробництва та програму підтримання необхідних мобілізаційних потужностей промисловості.

Треба покінчити з ненормальним становищем, коли органи законодавчої влади, не уточнюючи і не конкретизуючи завдання Збройних сил у галузі оборони та програми розвитку і будівництва Збройних сил, обмежують рівень військових витрат виключно з розуміння економічної доцільності (просили 270 трлн. крб. до бюджету Збройних сил на 1996 рік, затвердили 137,962 трлн. крб., отримали на цей час 54 % від затвердженого), залишаючи Міністерство оборони сам на сам з проблемами, які потребують не відомчого, а загальнодержавного підходу.

Основні причини трудноіців, що виникають у Збройних силах, обумовлені суперечностями між нашими потребами та економічними можливостями держави щодо їх задоволення.

Глибоке вивчення, осмислення і творча робота військових фахівців у розв'язанні складних і багатогранних завдань, що потребують не тільки підтримки держави, а й усебічного наукового забезпечення, активної дослідницької роботи колективів військових учених, наводить на думку, що за цих неординарних умов, ураховуючи нестійкість та складність процесів в економіці, а також необхідність збереження належного рівня бойової готовності, Збройні сили на цьому етапі повинні вирішувати двоєдине завдання.

Перше — збереження офіцерських кадрів.

Друге — збереження всього того, що ми сьогодні маємо.

Шляхи розв'язання цих завдань убачаємо у такому:

своєчасна видача заробітної плати особовому складу Збройних сил;

мінімізація виділення грошей на оперативну та бойову підготовку Збройних сил (без неї не може існувати армія);

мінімізація виділення засобів на підтримку наявного озброєння та військової техніки (хоча б на регламентні роботи);

створення умов для розвитку сучасної військової науки та теорії, щоб їх здобутки набували відображення в державних концепціях, військовій доктрині держави, стали надбанням політичного і військового керівництва;

забезпечення житлом військовослужбовців, усвідомлюючи при цьому, що сьогодні держава не може забезпечити ним на сто відсотків з огляду на економічну ситуацію. Вихід — в одержанні цільових довгочасних кредитів на будівництво житла більш як для 70 тис. безквартирних.

На наш погляд, розвиток і будівництво Збройних сил має здійснюватися за такими основними напрямами.

По-перше, підготовка військових кадрів. Оскільки провідна роль у житті та діяльності військової організації завжди належала офіцерському корпусу, який служив кістяком, організуючою силою будь-якої армії.

По-друге, оптимізація штатної чисельності.

По-третє, вдосконалення організаційної структури Збройних сил.

По-четверте, підтримка наявного озброєння та техніки в боєготовому стані, а в перспективі — оснащення армії сучасним озброєнням і військовою технікою.

По-п'яте, підвищення ефективності системи керівництва Збройними силами, зберігаючи керованість Збройними силами, забезпечуючи підтримку їх боєготовності. На наш погляд, треба вдосконалювати використання загальнодержавної системи зв'язку, розвивати спеціальні системи і АСУ, при цьому забезпечуючи поєднання різних систем, більш високу їх надійність та ефективність.

По-шосте, розвиток військової науки. В армії слід створити сприятливі умови не тільки для її розвитку, а й для того, щоб їх досягнення набували відображення у військовій доктрині, концепціях та програмах будівництва і розвитку Збройних сил, ставали надбанням політичного і військового керівництва.

Нинішній стан Збройних сил і перспективи економічного забезпечення життєдіяльності диктують потребу пошуків нових підходів до будівництва і розвитку Збройних сил. Вони, як і раніше, залишаються найбільш дійовим інструментом державної політики — захисту життєво важливих інтересів держави та її громадян. Наша історія, геополітичне та геостратегічне положення зобов'язують Україну мати Збройні сили, які відповідали б статусу суверенної та незалежної, демократичної, соціальної, правової держави, як записано в першій статті нашої Конституції.

Віталій РАДЕЦЬКИЙ, генерал армії України, головний інспектор Міністерства оборони України.

Огляд пошти

Ордени, медалі... А що далі?

***ЧИ НЕ ЩОДНЯ** чуємо по радіо, телебаченню, читаємо у пресі, як Президент Леонід Кучма щедро нагороджує орденами та іншими почесними відзнаками громадян, котрі активно трудяться в ім'я утвердження молодої самостійної України. І це, зрозуміло, добре: державна моральна підтримка ентузіастів розвою країни надихає людей, кличе їх наслідувати приклад нагороджених.*

Та от біда... Подивіться хоча б, що діється на вулицях Києва. У самому центрі міста, біля метро «Хрещатик» часто стоїть здоровило-молодик з табличкою на грудях, на якій написано: «Куплю ордени, медалі, почесні знаки». Такі самі об'яви чи не на кожному телеграфному стовпі, на зупинках громадського транспорту, в інших людних місцях. Причому, «купували» не соромляться вказувати свої телефони і адреси, прагнуть заволодіти нагородами переважно ветеранів війни і праці. Прочитає таку об'яву старий фронтовик, і серце стискається від болю: — дожили!

«Уряд нещодавно ввів ліцензії на торгівлю спиртними та тютюновими виробами, — пише інвалід війни, киянин Л. Вербенко, — а торгівлю нагородами, завойованими нашою кров'ю, вважає нормальним явищем?»

Є й інші листи на цю тему.

Хто перехопив мою «Славу»?

запитує фронтовик І. Михайленко з села Боденьки Київської області. Через п'ятдесят років після війни знайшла його бойова нагорода — орден Слави третього ступеня. Про цю подію обласна газета «Київська правда» повідомляла ще в 1994 році. «Але радість моя, — пише Іван Варфоломійович, — була передчасною. Бойової нагороди я й досі не одержав. У Вишгородському райвійськкоматі мені вручили лише орденську книжку № 126733. Минуло вже понад два роки. То чим же я завинив перед Україною, що мене фактично позбавили нагороди? Хто ж володіє моїм бойовим орденом фронтовика?»

Насправді, хто?

Воєнні нагороди

Цікавий лист під таким заголовком надіслав до редакції перший заступник голови ради Київської міської організації ветеранів Володимир Гаврилович Іващенко. Він повідомив:

— Під час зустрічі ветеранів війни у Національній опері України перед нами виступив генеральний директор і художній керівник Київського оперного театру, народний артист, лауреат Шевченківської премії Анатолій Мокренко. Тепло привітавши колишніх фронтовиків, він із хвилюванням розповів про долю свого батька, який на початку війни був тяжко поранений, повернувся додому калікою, але жодної нагороди не одержав.

Минали роки. Коли Анатолій уже вчився у сьомому класі, шкільні друзі нерідко підколювали його: як же, мовляв, так? Чому твій батько не має нагород?

Боляче було хлопцеві чути такі докори. Під цим враженням і написав він тоді вірша «Воєнні нагороди». Ось він:

Не встиг ти заробити орденів,
Мій батьку любий, хоч би і хотів.
Війна бо не питає і не жде,
Коли хто хоче полягти і де.
Мільйон смертей щомиті наліта:
Заплаче мати десь — не ця, так та...
Та вижив ти! Калікою прийшов,
Десь під Касторною проливши кров.
І нагород тобі навішала війна
Зовсім не тих, що носять лиш в свята.
Їх носиш ти щоночі і щодня,
Оті рубці палаючі, мій тату.
Не бачать люди їх, не кажуть:
«Він — герой!»,
Та ти усе пройшов, що міг, я знаю,
І тим пишаюся, і відчуваю,
Як власну перемогу, вибух той,
Що в реві «юнкерсів»
пошматував гаряче тіло,
Та не здолав тебе... Земля горіла
Й перемогла твоя земля,
Бо напилась твоєї крові
В кипінні люті та любові,
Як п'ють у спеку з джерела.
Минуло, відгуло і відгриміло...
Вони ж вогнем горять, як і горіли,
Як вірності печать, як клич Свободи —
Твої «воєнні нагороди».

***

Ордени, медалі... Може, настав час і їм би надати чіткого державного статусу, бо дійдемо до того, що й президентськими відзнаками будуть відкрито гендлювати безсоромні бізнесмени.

Володимир ЧЕРКАС.

Проблема

Іван киває на Петра,

або Прикордонний Ягодин на старті замерзання

У ТРАВНІ 1995 РОКУ на прикордонній станції Ягодин Волинської області було урочисто відкрито пункт перестановки колісних пар міжнародних пасажирських вагонів. Будівельники об'єднання «Волиньагробуд» успішно виконали відповідальне замовлення Держмиткому України із введення в експлуатацію першої черги адміністративно-виробничого приміщення для митного обслуговування міжнародних поїздів. В тодішніх урочистостях взяли участь керівники ряду міністерств та відомств, надійшло привітання від Президента України, будівельникам вручили цінні подарунки... Звичайно, за добру працю, за високу якість робіт. Так було відкрито найкоротший шлях із України до Європи. Сьогодні через станцію Ягодин щодоби проходить в середньому 10 міжнародних пасажирських поїздів. Ніби все добре...

— Добре, та не зовсім, — каже голова об'єднання «Волиньагробуд» Михайло Галапчук. —Генеральний контракт на проведення підготовчих робіт та будівництво «під ключ» об'єктів Волинської митниці було погоджено та затверджено керівництвом Державного митного комітету України. Виконання функцій замовника та генпідрядника покладено на об'єднання «Волиньагробуд». Наші будівельники працювали непогано. Вартість виконаних робіт з початку будівництва на серпень цього року становить більш як 5 мільйонів гривень. А кошторисна вартість адміністративно-виробничого комплексу — 8 мільйонів 520 тисяч гривень. Ми працювали згідно з ухваленими рішеннями та додатковими угодами, що їх було погоджено з першими керівниками Держмиткому. Попри заборгованість у 735 тисяч гривень, будівельники чесно трудилися, хоча з червня цього року і не одержували зарплати.

Нині всі будівельні роботи призупинено. Річ у тому, що нове керівництво управління капітального будівництва Держмиткому категорично відмежувалось від рішень, прийнятих попередниками. Нові керівники не визнають старих боргів, не виділяють коштів для завершення будівництва об'єктів інженерного забезпечення двох 12-квартирних житлових будинків. Адміністративно-виробничий будинок митниці залишився без тепла. Працює там більш як сто чоловік. Щоб увести в експлуатацію котельню, потрібно 365 тисяч гривень. З серпня цього року фінансування будівництва і монтажу обладнання котельні зупинилося.

Справді, два житлових будинки вже заселені, але тепла тут катма. У приміщенні митниці — холодно.

— Вважаю, що всі ці роки будівельники витрачали кошти не завжди за призначенням, — скаржиться начальник автопереходу «Ягодин» Леонід Воробей. — Насамперед слід було подумати про нормальні умови для людей... Бо кому потрібні оці великі зали, облицьовані мармуром?! Краще було б кинути кошти на облаштування переходів на самому кордоні, де щодень люди вистоюють у величезних чергах, коли їдуть у Польщу.

Заступник начальника Волинської митниці з капітального будівництва Віктор Шевчик вважає, що кошти витрачалися відповідно до генерального контракту на будівництво зазначених об'єктів.

— Якщо були якісь зміни під час проведення будівельно-оздоблювальних робіт, то лише з дозволу керівників Держмиткому і Волинської обласної держадміністрації, — такою була позиція Віктора Івановича під час нашої розмови на станції «Ягодин».

— Виробничий будинок збудовано на кордоні України з Польщею. Гарний, великий і просторий. Звичайно, сьогодні можна говорити, що він мав би бути скромнішим... Але ж будували з урахуванням того, що кількість міжнародних поїздів через станцію Ягодин щорік збільшуватиметься. Тепер що — розбирати його?! Прикордонна станція — це візитна картка нашої держави!

Після вивчення проблеми на місці виявилося, що сьогодні ніхто не знає подальшої долі будівництва адміністративно-виробничого будинку. Якщо коштів немає, то що робити з тими приміщеннями, які вже збудовані і які недобудовані? Законсервувати? Передати на баланс замовника — Волинської митниці? Може трапитись так, що все напрацьоване і створене впродовж кількох років через п'ять-шість місяців стане непридатним. Хто тоді за це нестиме відповідальність?

— Ми працювали не під начальників, а під замовлення Державного митного комітету України, — так висловився заступник голови об'єднання «Волиньагробуд» Дмитро Морозов. — За виконаний обсяг будівельних робіт людям не заплатили. А нас сьогодні звинувачують у тому, що не внесли корективи у проектно-кошторисну документацію в бік зменшення матеріальних витрат. Але ми робили те, що нам казали керівники Держмиткому. Збереглися всі протоколи виробничих нарад, на яких приймали рішення про ті чи ті зміни у веденні будівельно-монтажних робіт.

Іншої думки щодо цієї проблеми відповідальні працівники Державного митного комітету України. В об'єднанні «Волиньагробуд» мене ознайомили з копією доповідної, яку у вересні цього року на ім'я голови Державного митного комітету України Леоніда Деркача подав його заступник Петро Купін. В ній, зокрема, зазначено, що проектно-кошторисна документація не пройшла належної експертизи. Через це до проекту включено зайві площі та споруди. «Так, технічними умовами... було нав'язано будівництво АТС на 256 номерів, котельні, станції обезсалізнення води, очисних споруд, пожпосту на 2 автомобілі, які розраховані на весь населений пункт з перспективою його розвитку, що значно збільшило кошторис будівництва», — сказано в доповідній. Серед пропозицій є така: «Притягнути до адміністративної відповідальності осіб, винних у збільшенні капіталовкладень у 1996 році порівняно із затвердженим лімітом».

Конфліктна ситуація загострюється. До розв'язання проблеми підключилися народні депутати України Олександр Скіпальський та Ростислав Чап'юк. Ростислав Степанович вважає: Держмитком України повинен розрахуватися з будівельниками за той обсяг робіт, який вони виконали. Нема тут їхньої вини, що вартість будівельних робіт було завищено.

Відбулася в мене телефонна розмова з начальником господарсько-експлуатаційного управління Державного митного комітету України Петром Лайшевим. Ось що сказав Петро Володимирович:

— Керівники об'єднання «Волиньагробуд» були зацікавлені в збільшенні обсягів будівельних робіт, а тому не зробили коригування проекту в бік зменшення вартості будівництва. Певною мірою люди займалися показухою, облицьовуючи фасад будинку мармуром. Кому це потрібно? Проте роботи із введення в експлуатацію котельні треба закінчити, тому найближчим часом ми перекажемо належні кошти. Думаємо над тим, як використати великий будинок митниці, в залах якого гуляє вітер. Можливо, передамо його залізничникам. Враховуючи те, що потужність котельні, очисних споруд, станції обезсалізнення та пожарного посту розрахована на перспективу розвитку всього житлового масиву станції Ягодин, місцевим органам влади слід провести роботу з підприємствами та організаціями щодо інвестування та пайової участі у закінченні будівництва та введенні в експлуатацію вищезазначених об'єктів з подальшою передачею їх на баланс комунальним службам.

Ось така суть конфлікту. Поки керівники відомств вишукують причини і конкретних винуватців, люди мерзнуть у службових приміщеннях та в квартирах. Як сказав Дмитро Морозов, щоб запустити котельню, потрібно два-три місяці. І це за умови, що з Києва негайно надійдуть кошти. А ще, до речі, необхідні 350—400 тонн вугілля...

Ми поверталися з Ягодина. До прикордонного пункту —нескінченні автомобільні черги. Щоб нині перетнути кордон, треба вистояти в черзі 15—20 годин (!).

А посеред поля височить мертвий будинок, одягнений у мармур...

Богдан БЕРЕКЕТА.
Волинська область.

«Атлант» підставить плече

ПОБУВАВШИ на Херсонщині, керівництво «Укрсоюзсервісу» дійшло висновку: досвід роботи херсонських побутовиків може бути використаний в розроблянні концепції розвитку сфери послуг на місцях. У чому суть цього досвіду?

— Вдалося зберегти чи знову відродити об'єкти нашої служби у складний період реформування економіки, —каже начальник облпобутуправління Володимир Середа. — Раніше сумно жартували: в Херсоні 12 церков і одна лазня. З лазнями справді проблема, їх передано в підпорядкування міста. Щодо сервісу, то на Херсонщині нині діють понад 170 профільних підприємств побутового обслуговування, послуги населенню надають 960 структурних підрозділів. Останнім часом відновлено роботу 30 ательє з пошиття одягу, кілька цехів з виготовлення металовиробів, меблів, з переробляння сільгосппродукції, майстерні з ремонту годинників, побутової техніки тощо.

—Послуги мають сягнути європейського рівня, —підкреслив начальник.—Може, подумаєте: от фантазер пан Середа. Устаткування застаріло, технології допотопні, а він пнеться у Європу. Ні, це не фантазія. Херсонці вийшли на відому німецьку фірму «Фото Квеллі»; фірма «Таврія» уклала з нею договір, і вже тепер наші фотосалони успішно конкурують з найвибагливішими, щодо якості знімків, фотоательє. Інше спільне підприємство створюється на базі акціонерного товариства «Ремпобуттехніка». Херсонці планують налагодити виробництво холодильників удома, і в цьому їм погодився допомогти московський завод «ЗІЛ». Білоруський завод холодильників «Атлант» теж готовий підставити плече. Сподіваємося, що незабаром, коли з'явиться на місцевому ринку продукція цього СП, ціни на холодильники, інші побутові прилади зменшаться.

— Володимире Михайловичу, у державній власності залишилося 30 відсотків побутових підприємств, решта — у приватній власності. Як ви можете впливати на діяльність об'єктів, що «позбулися» свого державного статусу?

— Комерціалізація служби побуту розмежувала власність по різних рівнях влади, на жаль, мережа підприємств різко скоротилася. Відроджене обласне управління ініціювало на основі райпобуткомбінатів створення головних підприємств у кожному місті та райцентрі області. Керівництво ними здійснюється, так би мовити, по горизонталі, без директивного втручання в роботу, з урахуванням ринкових відносин. Але й при цьому 7 штатних працівників облуправління багато що можуть зробити. Скажімо, у вересні цього року розглянули на колегії причини, що гальмують розвиток саме приватизованих підприємств. Особливо занепокоїло нас зниження обсягів ремонту, пошиття взуття, ремонту складної побутової техніки, а також плинність кадрів, незадовільний бухгалтерський облік. Своєю постановою управління рекомендувало директорам фірм розробити бізнес-плани, відкрити салон-магазини, врахувати досвід колег із розширення асортименту послуг, підвищення їх якості завдяки поліпшенню технології виробництва, залученню інвестицій. І взяли зобов'язання координувати розвиток служби побуту в області, спираючись на підтримку місцевих органів влади.

— Судячи з тривожного сигналу, що надійшов із села Семенівки Каховського

району, побутовикам ставлять підніжку. Завідувачка сільського будинку побуту пише, що доведеться згортати і традиційних кілька видів послуг, бо новий керівник місцевого господарства відмовляється допомагати...

— Подібні факти можу навести з Великолепетиського, Новотроїцького, Горностаївського, інших районів, де недбале ставлення до служби побуту призвело до її занепаду. Але це — прикрі винятки. Практика роботи головного підприємства «Побутсервіс» з Голопристанського району (тут зростає мережа комплексних приймальних пунктів, надають приміщення для майстерень, звільняють від орендної плати сільські підприємства) показує, що минув час, коли можна було кивати на кризову ситуацію і нічого не робити.

Побутове обслуговування — це, по суті, візитна картка влади, що турбується про соціальну сферу. Тому, коли отримуєш листа, приміром, з Комсомольського райвиконкому, в якому зазначається, що до компетенції цієї владної структури не входить повідомляти про місцерозташування об'єктів побуту, мимоволі замислюєшся: а як за такого підходу можна стежити за дотриманням режиму роботи цих об'єктів, як вдається вивчати динаміку цін на послуги тощо?..

Тільки у трьох областях України, у тому числі в Херсонській, із створенням облпобутуправлінь з'явився реальний досвід зосередження служби побуту в одних руках. Це не повернення до старих методів управління. Просто є центр, який чітко уявляє собі, як пережити тимчасові труднощі, яка має бути перспектива.

Іван КАЛИНИЧЕНКО.
Херсонська область.

Мал. **Вадима ВАСЮШКІНА.**

«КАТІОН» ВІД «КАТІОНУ»

(Початок на 1-й стор.).

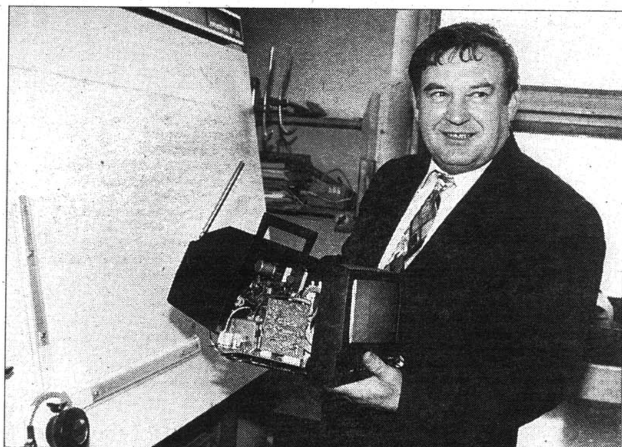
Та основна продукція колишнього оборонного заводу —конденсатори для космічних та інших літальних апаратів. Згодом асортимент розширили, і він охопив основну номенклатуру радіотелевізійної техніки. Над удосконаленням конденсаторів і устаткування, на якому їх виробляють, плідно працювали спеціалісти з КБ та науково-дослідного інституту «Букон». Нині чимало розробок досягли світового рівня, а установка електронно-вакуумного напилення «Елна-3» не має аналогів серед європейських товаровиробників.

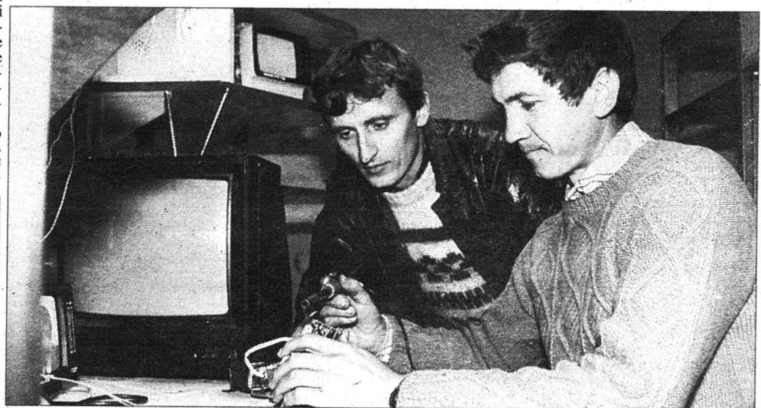
Проте через неплатежі традиційних замовників конденсаторів, обвал космічної галузі основну продукцію виробництва не можуть вчасно реалізувати. Саме тому об'єднання почало розробляти і випускати товари народного споживання. Сьогодні їх перелік сягає більш як чотири десятки, серед яких не тільки відеомонітори, телемагнітоли, а й меблі, автомобільні набори, газові пристрої тощо.

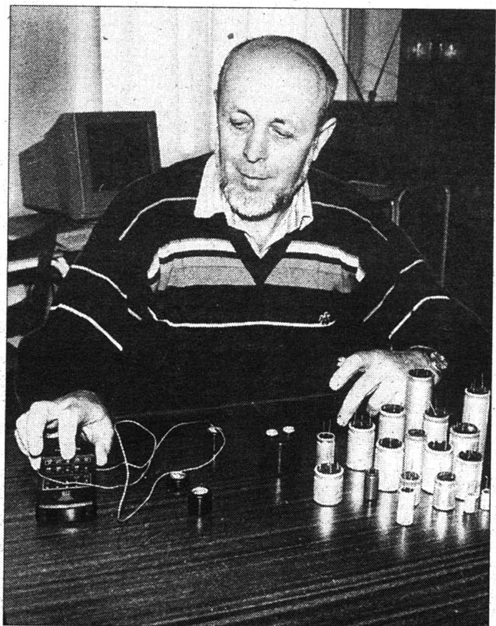
Гордістю конструкторського бюро є європейська новинка — телевізор «Катіон-37-ТК». Цей найбільший із маленьких телевізорів здатний приймати програми по 55 каналах у метровому і дециметровому діапазонах, володіє пам'яттю, має дистанційне управління, може комутуватися з персональними комп'ютерами, відеомагнітофонами, автоматично регулює колір, звуки, налаштовується на чіткий сигнал передавальної станції. Одне слово, це телевізор завтрашнього покоління із сьогоднішніми цінами — 545 гривень.

Саме цю новинку і запропонував пан Ковш для «Лотереї передплатника» газети «Голос України». Справді, гарний жест і гарний приз. А хто бажає його придбати вже сьогодні, телефонуйте на завод у Хмельницький — 2-96-37. І ви неодмінно будете задоволені.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Борис ОЛІЙНИК

ТРУБИТЬ ТРУБІЖ

Поема

I

Трубить Трубіж:
ми вийшли на рубіж.
Позаду — смерк.
Попереду — свобода.
За Трубежем примружилися орди.
І хан на око проміряє ніж.

Хан тиче пальцем за своє плече
І цідить:
«— Ну, проб'єш мої застави,
А там на тебе вже давно двоглаво
Єдиновірний павутиння тче.

О, він по-царському ладнає сіть!
Не на годину —
на віки, гетьмане.
Вона заглине і тебе,
Богдане,
І рід, і люд,
і одчайдуху Січ.

Я знаю: ти будитимеш мечі,
Аби на волю видобуть ключі, —
І, може, й вирвешся на мить з кошари,
Однак тебе на першій же межі
Іще меткіше, ніж мої татари,
Назад, в загін, завернуть яничари,
Самі ж наймуться у наглядачі.

Я знаю, Хмелю, ти і по кончині
Стоятимеш за волю України,
І, може, й вистоїш.
Але затям:
Коли, нарешті, в горніх небесах,
В двадцятім віці, в радісних
сльозах!, —
Державний стяг онукам завесніє,
І під урочі подзвони Софії
Свободу возвістить універсал,
І «слава!» — юно вирветься
з грудей, —
затям, Богдане: саме в ту хвилину
Новий хазяїн світового чину
Твій рід і люд наївний, мов курей,
Заманить вміло в імпортну
торбину,
І Україну нарече ... Юкрейн.

То чи не ліпше повернуть навспак
І розійтися мирно по господах?
Чи варт платити кров'ю і родом
Лише за те, щоб зватися народом?
А чи, як досі, одягти сіряк,
І хай — без імені, зате —
з приплодом?
Життя ж одне, Богдане, як-не-як! —»

* * *

... Трубить Трубіж:
«Рушай, інакше — смерть».
Схмарнів Богдан.
Полковникам ошатним
Сказав на вибір:
— Козаки, рішайте:
Чи — з кров'ю Воля.
Чи назад ... у смерк. —

Явився дяк у чорному увесь.
Сховав хреста. Дістав з-під
ряси шаблю:
— Якщо — назад, я з головою
шапку,
Зніму тобі, достойникові,
днесь. —
Просяяв гетьман:
— Чули, козаки?
Сам... Бог велить.
А вже одваги й шабель
Нам вистачить
на ляхів і на швабів,
На Мангишлаки,
і на Соловки.

Хан міря нас по Золотій Орді,
Що від захланності
пішла у невідь.
Ми ж на чуже не закидали невід,
Ми в нашій вірі і землі
тверді.

І мислю так:
якщо стріла заброд
Наздожене на рубежі нещаднім,
Ми хоч би тим прислужимось
нащадкам,
Що смертю ствердим:
є такий народ! —

«Так є чи ... був?» — глузливо кряче
ворон. —
Чи, може, гетьмане, лишень
юрба,
Яка сама собі —
найтяжчий ворог,
Що викохала у душі раба?»

... Погідний вечір догасав,
як ватра,
Скрадалась тихо ніч із-за горба.
«Уранці буде добра молотьба», —
Буденно перемовлювалась варта.

І гетьман ворону сказав:
«— То справді
Нестерпна мука і тяжка ганьба:
Нести впокорено тавро раба,
Б'ючи поклони ідолу неправди.

Але ж раба — раніше чи пізніше —
Зведуть з колін хоча би... канчуки.
Мене тривожить, вороне,
страшніше:
Щоб нас не заманили в козачки.

Попустять віжки, —
ніби вже й вільніше.
Надягнуть вишивані сорочки.
Дозволять друкувать крамольні
вірші,
Уділять чарку з панської руки.

Заручать пам'ять і приручать
крила,
Почеплять шабельку на килимку:
Злітай, козаче, в голубінь стрімку!
Та от смикнешся, а злетіть
несила:
Душа ж бо на чужому повідку.

Страшніше смерті —
воля на приколі,
Коли душа у ліжнику дріма,
І спить одвага, як могила в полі,
І ти уже не відчуваєш болю,
І навіть... ворога тобі катма.
Не дай нам, Господи, такої долі! —

І, здавши повід вірному джурі,
Полковникам сказав:
— По цій розмові
Пора до сну.
Недовго й до зорі.
Нехай пригублять чарку кобзарі:
Уранці починаємо,
братове. —

* * *

Смерть, зачувши сталі дзенькіт,
Опустила вічі.
... Засвіт стали козаченьки
До тяжкої січі.

II

— Здоров будь, гетьмане!
То як там ... на коні? —
Запитую через тривіччя з гаком.
Відлуння запит поверта мені.
Мовчить Софія в сивій давнині.
І ворон на хресті —
питальним знаком.

І раптом:
чи примарилось мені,
Чи й справді вершник звівсь
у стремені
В тяжкій потузі Слово народити?
От-от, здалось, отверзнуться
уста.
Та нагло тишу, у віки сповиту,
Сколошкала базарна суєта.

І гетьман з виду потемнів грозово,
Окам'янівши знову на півслові.

Тим часом на майдан ізвідусюд
Сипнув, як просо, іграшковий люд.

Гей, зчинилась метушня
На Майдані Вічнім.
Звідусіль, як мурашня,
Сунуть чоловічки.
Хоч дрібненькі,
та меткі
Землячки-хазяйчики.
Не Богдани,
а такі,
Знаєте,
богданчики.
Не Шевченки —
шевчуки,
Не співці —
кобзарики...
Облаштовують лотки
На товар,
гендлярики.
Та усі — один в один, —
Гейби із плаката:
Шаровари — кармазин,
І лялькові плахти.

Всі неначе й різні,
І — однаковенькі.
Кожен має бізнес,
Свій,
хоч і маленький.

Розкладають полички,
Яточки зугарні.
Та пускають кулачки
За місця базарні.

Таке дрібне,
а тісно на майдані:
Вже обліпило постамент
Богданів
І підступає до священних брам.
А той, меткий, пронозливий,
мов шило,
Уже, дивися, розкладає крам
На патріаршій страдницькій
могилі.

... На поштамті мелодійно
Обізвались дзигарі.
Починають лицедійство
Новобутні гендлярі.

Наперед іде товар
Ще з дідів прадавній,
Коби чортів газетяр
Не шкрябнув нагально,
Що, мовляв, у нас базар —
Не національний.

Тут і хрестики, й свічки:
Ми — народ побожний!
Вишивані сорочки,
Жупанці вельможні.

Молитовнички старі
І нові Укази.
І лубкові кобзарі
Піють для показу.

Писанки мальовані,
Кухлики з мізинчика.
Коники майолові,
Півники-гребінчики.

І парсуни кошових
В рамочках оздоблених.
І портретики
нових,
Всенародно обраних.

А з-під того камуфляжу,
Вже напівлегально,
Визирає
переважно
Крам колоніальний:

Сигарети, жуйки-гумки
Зарубіжних марок.
Тонізуючі пігулки
Для гульвіс-підстарок.

На світлинах виграє
Барвами на сонці
Все, що зваблювого є,
У дівок і хлопців.

Перезрілий дідуган,
Крадьки, під полою,
Пестить, ніби талісман,
Екземпляр «Плейбою».

А онук його сплива
Усміхом дебіла:
Квапно смокче з рукава
Пакистанське зілля.

Слави тобі і чинів,
Платний патріоте,
Що пролазам з чужини
У державі одчинив
Душу і ворота!

Заїжджай до нас, вали
З негодящим крамом:
Ви не все ще продали,
Ми — не все докрали!

Ви нам — «Коку» із часів
«Бурі у пустелі».
Ми вам в шальку терезів —
Юнок до постелі.

Ви нам — прілий аспірин
Та інтим для злуки.
Ми вам щедро на замін —
Докторів науки.

Ви нам — сірий сурогат,
Допотопну каву.
Ми вам — рідних немовлят
Здаємо, немов телят.
Заодне — й державу.

Гоготить — реве базар,
Мов казан, потужно.
Здаємо живий товар
За одмерлі душі...

І на всю цю гидь і слизь
Вже нема загати.
Одне слово, брате:
Хай живе капіталізм
В українській хаті!

Тільки хто нам доповість:
Чом у власній хаті
Я тулюсь, як бідний гість,
За порогом, брате?

Щось воно догори дном
У Соборній вийшло:
Ніби ми вже й за кермом,
Але правлять... інші.

Ну та це вже я заліз
Не туди, де варто.
Одне слово, брате:
Хай живе капіталізм
В Суверенній Хаті!

* * *

А базар кишить-кишма:
Крамарі, немов мишва;

«Голубі», як голуби,
Від знемоги тануть;
Грає усміх на губі
Замашних путанок.

Гомонить, гуде базар,
Наминаючи навар.

III

І враз — ущухло,
стихло, як у вусі,
Сам час заціпенів у напівруслі.
І погляди пронизливі, як оси,
Зійшлися на Андріївськім узвозі,
Звідкіль ступав неквапною ходою
Якийсь прочанин —
вуса з бородою,
Убраний, чудернацький,
аж до подиву,
Сказати б, несучасно. Не за модою.

«Хазяїн!» — зашептало звідусюд.
І, кинувши товар,
торговий люд
Обсів його довкола —
достеменно,
Як блідоликого —
аборигени.

«Хав ду юду», — той цуциком
подзявкує.
Чи «Гутен таг?» —
недомірок гуде.
«Чи ви на ідіш?
Ми вже тут по-всякому,
Бо українська щось
не вельми йде».

«Ви, певне, із Америки,
мосьпане?
Там чадо моє вчиться».
«І — моє», —
Докинули.

«Вам щось національне?
Шевченка? Знайдем. І Мазепа є.
Сторгуємося.
Пустимо й дешевше.
(Щось попит підупав на цей
товар).
А може, маєте з собою... дещо,
То обміняємо.
На те й базар».

Ох, знаю сам, до чого докотивсь!
І сором, і душа болить та плаче.
Я ж патріот. А от ... торгую,
бачте.
Та що подієш: ринок.
Тут крутись.

Зашилися по вуха ми, її право!
То, може б, ви взялися
нами править,
Бо ми і так вже ваші?
На колись
Не відкладайте, пане, добру
справу,
Щоб інші нами править
не взялись».

Протявши гнівом кодло мурашине,
Прочанин громом струсонув світи:
— Оце вже доборолась Україна
Таки до краю.
Господи, прости! —

Юрба спочатку з подиву заклякла,
А потім налетіла, мов коршак:
— Овва! Та ж він по-нашому
балака.
То ти не із Америки, сіряк?

Пощо ж ти забиваєш людям баки?
Не купиш на м'якині горобця!
Ану, паняй!
Блукають тут... усякі.
Дивись, іще поцупить гаманця. —

І, вмить, згубивши інтерес
до діда,
Вернулись кожен до свойого діла.

Лише один вертлявий крамаренко
очима до прочанина прилип,
Та й бовкнув:
— Щось немовби... на Шевченка
Скидається оцей, панове, тип? —
— Чи ти ще змалку із колиски
випав:
Шевченко ж вмер! (коли це, пак,
було?)
Не віриш, то спитай у цього типа,
Покіль тебе ще з рейок не звело.

І, мацнувши в кишенях гаманці,
Шугнули на гешефт, як горобці.

Прочанин рвучко підійняв чоло
І гомеричним сміхом розкотився:
— Та я б себе прокляв, аби родився
Для вас, кульгаві розумом, старці!
Я до живих прийшов.
А ви ж — мерці!

Ходімо з цього торжища,
Богдане, —
Нехай горить антоновим огнем! —
Заки тебе ці правнуки погані
Не продали укупі із конем.

Ти чуєш: небо крушиться, мов крига?
Трубить Трубіж в сурму
Архистратига!

Він кличе всіх,
не куплених за гривню,
Хто не заклав сумління під кредит, -
Востаннє визволяти Україну
Від зашморгу данайської орди.
Чого ж мовчиш у бронзовій гордині?!
Заки не пізно, гетьмане, —
веди!

IV

Трубить Трубіж:
ми вийшли на рубіж.
Позаду — глум.
А попереду... зайда,
Примруживши свої очиці заздрі,
Вже подумки бере за нас
бариш.

Він тиче в скроню пальцем вказівним:
— Ви знову у похід зібрались,
дурні?
Та киньте, врешті,
стоптані котурни,
І перейміться клопотом земним!

Ну от скажіть — і хай почує світ, —
Куди тепер лаштуєте похід?
За що вмирать зібралися, пани?

«Ах, за синів...»
Але при чім сини?
Чи ви у них хоч дозвіл узяли?
Пробачте, я не хочу брать на кпини,
Але синів ми вже давно... купили,
Чи то, пак, ви самі їх продали
До нас в науку.
І хоч раз таки
Вчинили мудро,
як батькам належить.
То ми й навчили їх,
що незалежність
Без гамана — бабусині казки.

Ми їх навчили не лише лічить,
Але й кебеті — як робить валюту.
То ви скажіть, замисливишись на мить:
Чому б їм гинути у січах лютих,
Коли і хочуть, і уміють жить?

А ви навчились тільки умирать.
Красиво! — згоден.
Але що від того,
Коли здобуту кров'ю перемогу
Вчергове інший прийде святкувать?
Чого вам ще невистача, небоги?

Ми вам давали, — але ж не за так —
Під ваші корогви і маєстати.
Однак, пробачте, час і віддавати.
Ви що, —
зібрались жити надурняк?

Коли ж ви насвяткуєтеся в смак?!
Пора з парадів стати за верстак, —
Минулась незалежність... у завдаток.
Гряде, пани, новий світопорядок:
Хто платить,
той і замовля гопак.

А ви і досі на старім суку
Витьохкуєте «суверенну тему»,
Ще й межами додаєте проблеми,
Хоч світ давно — у спільнім сповитку.
Єдина в світі настає система —
Епоха грошей.
Чули про таку?

Вона не визнає дідівських меж —
З блаватно-жовтим і червоним вкупі.
Пощо їй зброя,
коли просто купить
Усе, що ти посієш і збереш?

А схочеш, —
вигідно продасть тобі
Державність, прапор,
навіть... президента.
Замовить гімн
мобільному поету, —
І тішся на здоров'ячко собі
При власній конституції й гербі.

Ти лише вчасно віддавай борги,
Чи відробляй — по совісті —
кредити.
Коли ж самому не стача снаги, —
Ми гуманісти:
хай відроблять діти.

Отак живе, панове, нині світ!
А ви якийсь лаштуєте похід.

Ну, хай цей дід, по старості, не тягне.
Але ж тебе,
достойнику Богдане,
Вже бито-перебито сотні літ!

Тебе ж свої — не тільки вороги —
Кляли, товкли і обливали брудом!
Зніми, нарешті, із очей полуду:
Ви всі давно вже наші... за борги!

Впокорся, гетьмане.
Нове життя,
Як той казав,
нового прагне слова...,
О, ледве не забув у перемові:
А хто ж сей дід, що перехмарив брови?
Ти б, може, познайомив до пуття?

Богдан скипів,
та по-козацьки чемно
Відважив
у лице злодійкувате:
— Куди тобі, баришникові,
знати?!
Та як зайшлося...
Це — Тарас Шевченко. —

— Ого, — від подиву сахнувся зайда. —
Кого-кого, а вже Шевченка знаєм!

Від нього здавна голова болить,
Бо він, сказати б, іншого копилу.
Цього покіль ми справді не купили
І в золоту не заманили кліть.

Іще для нас морока: кобзарі.
Звичайно, ми в спромозі їх купить
З бандурами і кобзами.
Одначе
Проблема в тому,
що вони ж... незрячі!
Йому даєш,
а він собі бринить,
Та ще й регоче в небеса
на здачу.

Однак, Богдане,
все те — до пори:
Ми в пошуках спинятися не звичні.
Якщо Пророк чи темні кобзарі
Плюють на доляр (що, їй-бо, комічно!),
Ми їх заманимо під прапори
Обарвлені у рідні кольори,
І купимо на щось...
патріотичне. —

І щиро посміхнувсь на крупний план,
Немов любаску,
пестячи гаман.

V

Трубить Трубіж.
Ми вийшли на рубіж
Нового віку.
Біля верховини
Два Гетьмани
Єдиної Вкраїни
Зійшлися на хрестові роздоріж.

Двадцятий підбива кривавий лік,
Чечню і Боснію поклавши в клунок.
Уже валютний відкрива рахунок
Крутий баришник —
двадцять перший вік, —
В надії — душі прикупить
за шлунок.

Зітхнув Тарас:
— Останній рубікон...
Всього було на нашій Україні,
Але таких чорнобилів, як нині,
Ще не було, Богдане, іспокон.

Супроти нас —
не хан, не богдихан,
Не лях, не шваб
чи рідні московити, —
Сам князь пітьми —
володар сього світу, —
Не військо вислав, —
виставив гаман.

О, той гаман
бере в солодкий бран
Усе, що добувалось у двобою:
І честь, і славу,
купно з булавою,
І «патріотів» одяга в жупан,
З чужого краму на чужім закрою.

Нас не взяли ні паля, ні таран.
Одвазі нашій навіть чорт — не пан,
Та нині ворог особливий,
друже.
Цей не по землю, цей прийшов по душі,
Щоб взяти їх на золотий аркан.

Уже зманив і провід у пани,
А челядь їхню осліпив грошвою.
Вони й не згледілися, як юрмою
Пішли на панщину
до сатани. —

— За що ж ми гибли,
коли все на зиск
Перевели онуки перевчені? —
Зів'яв Хмельницький,
надломивши скрик.
— Не все, Богдане, —
одказав Шевченко. —

Гадаєш, чом цей усеможний смик
Вищить на нас — аж посинів язик?
Бо він, Богдане, замірявся нині
Скупить останнє, що покіль у нас
Не продане, —
коріння і святині.
Та замість того у черговий раз
Скупив увесь непотріб України
І казиться, що знов проторгувавсь.

А цим непотрібом —
з Панька-царя —
Завалено всі ринки та базари.
Воно завжди вдягало шаровари,
Щоб вигідно продатись крамарям.

Згадай, як велемовні чолові,
Після твоєї, гетьмане, кончини,
Побігли в козачки до Катерини, —
Не встигла й кинути на чайові.

Та і мої вельможні землячки —
Куди ж тобі — вкраїнолюби ревні! —
А за тридцятку з царської руки
Такий між себе учиняли рейвах,
Що не лишень навзаєм сорочки,
А й Україну дерли на шматки!

Вони при кожній владі — на посту:
Їм байдуже, яку доїть державу,
Яку продати корогву з держалом, —
Червону чи блакитно-золоту, —
Їм головне:
напхати в калиту.

І чим же наші, гетьмане, пани
Від паничів теперішніх одмінні?
Та схожі, мов краплина
в крапелині, —
Крутих батьків розбещені сини!

Хіба різняться дещо по натурі,
Оскільки в різних вимірах живуть:
Якщо вельможні наші помпадури
Із православних дерли у три шкури,
То нинішні — вже й шкури продають —
Вкраїнської, волячої фактури, —
На гамани заморській клієнтурі.

То хай усіх закупить — до ноги, —
Не так на світі буде гидко й душно!
Нам головне, Богдане:
тільки б душі
Він, як овець, не вивів на торги. —

VI

Трубить Трубіж:
ми вийшли на рубіж
Найтяжчого з усіх двобоїв,
брате.
Тут не зарадять шабля чи гармати
І не розсудить гайдамацький ніж.

Тут знадобиться особливий меч:
Із кореня живого —
не з булата.
Цей меч дарує із любові
Мати,
Як віру, пам'ять і закон предтеч.
Йому імення
Слово непожате!

Його не зміг
і в голокост купить
Цей пройда
із люцифером у змові.
Ми не полки супроти душолова —
Ми проти нього подвигаєм Слово —
І хай Господь на подвиг окропить!

То буде січа, грізна і свята!
Ще нечисть вчинить сатанинський
шабаш,
Щоб Слову Істини
замкнуть уста.
Отож, Богдане, іменем Христа —
Хай опліч Слова стане твоя шабля
І оберіг козацького хреста!

Нас осміють сучасні плазуни,
Що на іменні «неньки-України»
Взяли бариш.
І, скинувши личини,
Допродують на ринках сатани
Ошуканий народ, його святині
Новітнім хазяям із чужини.

Нехай іржуть на гульбищах чуми, —
То знак провісний їхньої кончини.
У нас є Меч.
За нами — Україна:
Останніми засміємося
ми!

Трубить Трубіж.
На роковій межі
В останній бій виходимо при Слові,
Бо тільки Слово береже в основі
Безсмертя української душі.

Соборно славтесь,
вічні Матері,
Чолом вам,
всевидющі кобзарі,
Що нас будили покликом козачим
І не дали праправнукам незрячим
Загнати нас в мальтійські ятері!

На Трубежі,
на грізнім рубежі
Во здравіє поставимо їм свічі:
Вони живі для нас у віковіччі,
І пам'ять їхню не сточить іржі,

Бо стали Словом
чистої води,
Що гоїть наші рани і руїни
І окропляє долю України.
А Слово — вічне.
Гетьмане, веди!» —
... Трубить Трубіж...

Повністю поема буде опублікована в першому (ювілейному) числі журналу «Дніпро» за 1997 рік.

«Кавеенів» не проводимо, але глядачів у нас вистачає

Про проблеми сільських клубів, силу національних традицій і сучасний скепсис щодо «вогнищ культури»

Того дня на душі Єлизавети Борисівни Олександрової було радісно. Та й важко видавалося стримати посмішку, дивлячись на юну пару, яка вирішила поєднати свої долі. Тетяна Худенко та Микола Самойленко були втіленням весни й оптимізму.

—Хай ваше щасливе життя стане символом вічного буття нашого народу! — такими словами обрядовий староста селища завершила шлюбну церемонію, під час якої чинилося все так, як і десять, і сто років тому. І обсипання молодих щедрим зерном та золотим дощем, і поцілунки, і сльози батьків, і сором'лива посмішка нареченої.

Урочисті церемонії одруження, відзначення днів народження, ювілеїв — це лише частка роботи директора Немішаєвського будинку культури.

—Як ми працювали, так і працюємо. А в деяких напрямах навіть краще, ніж раніше. І це в той час, коли припинено належне фінансування з боку держави. Може, тому, що й у минулі часи нас не дуже балували. Пам'ятаєте ж, мабуть, що культура тоді фінансувалася за залишковим принципом. І так виходило чомусь, що залишків тих нам ніколи не вистачало.

Що ж до позитивного в нашій діяльності, то ми, справді, одержали свободу у своїй праці. Немає тепер обов'язкових програм з безумовним використанням у концертах чи інших заходах ідеологічних стандартів, якщо можна так сказати щодо пісень про партію, з'їзди та вождів революції. Натомість прийшли народні звичаї, традиції, фольклор.

Єлизавета Борисівна Олександрова (вона ось вже два десятки літ працює в селищному клубі) —потомственний працівник культури. Естафету перейняла від батька та матері. До того ж вона ще й походить з родини Рижових — немішаєвських старожилів, першопоселенців селища. Може, у цьому й запорука її успішної роботи, адже навколо БК згуртувався дружний колектив ентузіастів. Бо як ще можна сказати про людей, які працюють, одержуючи за свою роботу четверту частину, а в ліпшому випадку половину посадового окладу?

—Є в нас дитячий фольклорний колектив, — ділиться думками Елизавета Борисівна. — Є й дорослий. Відроджуємо народні обряди, звичаї. А це ж і є опанування знань з народознавства. У середній школі багато років працює відомий не тільки на Київщині колектив «Калинонька» (керівники — подружжя Різників). Ще скажу про самодіяльний колектив «Чорнобривці», до складу якого входять і педагоги, й інженерно-технічні працівники. Пісні в їхнім виконанні залюбки слухають односельці.

З клубних колективів насамперед назву гуртки образотворчого мистецтва, крою та шиття. Останній очолює Тіна Шульга, яка мешкає в сусідньому селищі Ворзель. Свої роботи на різних виставках демонструють учасники гуртка флористики. Художні вироби із засушених квітів та рослин завжди до вподоби глядачам.

До речі, виставки, тематичні вечори, концерти — це основна форма клубної роботи. Але практикуємо також поїздки в трудові колективи, сусідні села. Художня самодіяльність у Бородянському районі ніколи не пригасала. Любов до пісні, танцю збирає сільчан на клубній сцені. А районні та обласні огляди переконують, що талантами київські села ніколи не бідніли.

—У читачів може скластися помилкове враження, що все у нас дуже добре. Ні, це не так. Через відсутність фінансування нас залишають чудові працівники. Наприклад, нещодавно в Ірпінську музичну школу пішов від нас відмінний фахівець, улюбленець дітей баяніст Юрій Баценко. Не демонструємо кілька років і кінофільми. Кінопрокату вже не існує. Це відчутна втрата.

У нинішньому році Немішаєвський БК відзначає свій 30-літній ювілей. Тепер у його приміщенні триває ремонт (теж фактично без відповідного фінансування). Плановано відновити в ньому куток засновника селища колишнього міністра шляхів сполучення Російської імперії Клавдія Немішаєва. Портрет його створив місцевий художник Іван Мазуренко. Хочуть відкрити й куток іншого знаменитого діяча — Якова Гулака-Артемовського — внука відомого байкаря, який похований у Немішаєвому. До переїзду в київське передмістя він багато зробив для впорядкування могили Т. Шевченка в Каневі. Зараз поки що всі матеріали зберігаються в бібліотеці.

Особлива увага працівників БК звернена на молодь. Ведучий дискотеки та звукооформлювач Ігор Тушинський та Андрій Липенко — майстри своєї справи, адже на танцювальні вечори в Немішаєве з'їжджаються юнаки та дівчата і з сусідніх приміських селищ.

—Отож, коли хтось скептично думає, що з припиненням належного фінансування клубна робота у нас згасла, він помиляється, — запевнює Єлизавета Борисівна Олександрова. — Наша праця потрібна односельчанам, але, звичайно, слід шукати нові форми роботи. Домашня відео- та аудіотехніка, мабуть, уже набридла. Сельчани хочуть повернутися до теплого сімейного спілкування, і де, як не в Будинку культури, їм збиратися? Селищна жіноча рада, яку очолює Тетяна Андріївна Барцева, голова ради народних депутатів Галина Федорівна Авраменко постійно допомагають у розвиткові таких форм роботи. Добре було б, якби держава підтримала нас відповідним пільговим законодавством. Бо село — традиційна основа України, джерело її матеріальних багатств, її духовності.

На знімку: учасники дитячого колективу «Калинонька» — переможці багатьох міжнародних конкурсів та фольклорних свят, часті гості на сцені Немішаєвського будинку культури.

Олег МАРТУСЬ.

Телефон з іншого боку планети замовк

Відхід останнього поета-аристократа

У ТРАВНІ 1920 року найближчі друзі хоронили видатного графіка Георгія Нарбута... Насамкінець сумної церемонії священик, який служив на цвинтарі, наслухавшись виступів над могилою, сказав тихо: «Бач, а ми й не знали, кого ховаємо». Історія повторюється.

Травневого дня нинішнього року ми віддали землі труну з тілом поета Олега Зуєвського. Це сталося в Житомирі, де похована його мати, яка так і не дочекалася зустрічі з сином. Тепер їхні душі з'єдналися...

Кладовищенські робітники на відміну від того київського священика, так і не дізналися, кого вони провели в останню путь. Бо не було на похороні ні представників Спілки письменників України, ні житомирських літераторів.

А може, так і повинно було статися? Адже Олег Йосипович не любив людського галасу, уникав натовпу. Зате він міг навіть по телефону годинами говорити про літературу.

* * *

Він був істинним інтелігентом: вишукана мова, аристократична постава, відкритий погляд... І Поет від Бога. У свій перший приїзд до Києва після піввікової розлуки (це було під час першого літературного свята «Золотий гомін») Олег Зуєвський був викликаний на виступ в актовому залі Інституту літератури НАНУ. Трішки розгубився, проте швидко опанував собою та піднявся на кафедру. Свій виступ почав з розповіді про Західну Канаду, де жив останні тридцять років. Там, поряд з Едмонтоном, на вершинах Скелястих гір шапками лежить незайманий сніг, який ніколи не тане. Так-от, цей білий сніг був для Поета образом справжньої поезії — щось вічне, недосяжне для людей і головне —таємниче.

Немає голуба в руці твоїй:
Грозою він налаканий
до краю,
І ось тобі я щиро
простягаю
У розпалі його своїх надій
Таким, як вився
в далі голубій,
Для побратима
збільшуючи зграю
Над простором
безмежного розмаю...

Така назва однієї з книжок віршів Олега Зуєвського — «Голуб серед ательє», яка символізує вічну досконалість мистецтва. А першою була збірка «Золоті ворота» (1947 р., Мюнхен). За кордоном поет видав ще кілька книжок. Останні — «Вибране» та «Кассіопея. Парафрази» — побачили світ уже в незалежній Україні.

Ще значніший доробок Олега Зуєвського-перекладача. Він прочитав по-українському поезії Стефана Георге, Поля Валері, Стефана Маллярме, Артюра Рембо, Гійома Аполлінера. Не кожен європейський народ має повного С. Маллярме рідною мовою. Український має, завдячуючи Олегові Зуєвському.

* * *

Можливо, тому, що народився Олег Зуєвський в учительській сім'ї, він обрав для студіювання філологію, а потім перейшов на факультет журналістики. У Харкові майбутній поет навчався разом з Олесем Гончаром. Після війни слухав лекції в Пенсільванському університеті у США, де й став доктором філологічних наук. Викладав у Пенсільванському, Фордгамському, Ратгерському університетах, а пізніше — в Альбертському, в Канаді.

Як поет Олег Зуєвський мав кілька літературних нагород у Канаді та США. В Україні став лауреатом премії імені Г. Сковороди.

* * *

Весною, що минула, поет збирався знову приїхати в Україну. Не знаючи, що сталася трагедія, я кілька днів телефонував в Едмонтон. Телефон з іншого боку планети — в Америці — мовчав. Я все намагався почути голос того, хто вже перейшов кордон між сущим і вічністю...

Я вертаюсь до тих воріт,
Що пройти їх збиравсь
відколи,
Та, здається, за ними світ
Не весніє...
Може, й там, де
серпневий день
Свіжі барви кладе
на клени,
Хтось щасливий
колись найде
Слово шукане скрізь —
вогненне...

* * *

Як не світили ще нічних
вогнів,
Ми йшли немов загоїти
розлуку,
Де я наважитися не посмів
Бодай торкнути Вашу
звабну руку....
І з болем я питав себе:
«Невже ж
Востаннє ми отут блукаєм
з Вами,
А ці узгір'я рідних
нам безмеж
Моїх надій залишаться
гробами?!»

Віталій АБЛІЦОВ.

Діаспору цікавить наша глибинка

ПАНІ Леся, як називають Олександру Мельник друзі та знайомі, — американка українського походження. Півстоліття минуло відтоді, як юна дівчина разом з батьками опинилася на драматичній «дорозі на Захід». Нині вона живе і працює в м. Колумбусі, є однією з активісток Українського культурного товариства штату Огайо.

— Я приїхала на запрошення професора Віктора Куліша із Сум, котрий торік був нашим гостем (українська громада організувала його участь у міжнародній науковій конференції в США), — розповідає пані Леся. —А, по-друге, мене дуже цікавить життя, умовно кажучи, української глибинки. Тепер я її побачила і відчула, спілкуючись з місцевою інтелігенцією, науковцями, студентами, відвідавши культурні та історичні місця регіону. Окрім усього іншого, у вас тут є унікальний куточок недоторканої природи — степовий заповідник «Михайлівська цілина». Це прекрасно! Пройшовши босоніж по прадавній твердi, я немовби увібрала в себе енергію рідної землі, відчула себе її частинкою...

Наша громада багато уваги приділяє духовно-просвітницькій діяльності. Видаємо книжки українською та англійською мовами, розсилаємо їх в американські бібліотеки. Маємо й свій журнал. Щороку беремо участь в інтернаціональному ярмарку, де представляємо традиції, культуру та історію України. Постійна наша турбота — діти, які народилися в Америці. Дбаємо, аби українську мову вони знали не гірше, аніж англійську, завжди відчували свою спорідненість з українським народом.

У штаті Огайо нашого люду небагато, тим природніше бажання триматися разом. Хоч як зайняті роботою, іншими клопотами, зустрічаємося доволі часто попри те, що декому заради цього доводиться долати 250 кілометрів. Спілкуємося рідною мовою, співаємо українських пісень, обговорюємо події на батьківській землі.

— Що б ви хотіли побажати своїм землякам тут, в Україні?

— Ніколи не знеохочуватися. Я бачила багато психологічно пригнічених людей. І це зрозуміло. Після голоду, війн, Чорнобиля ще й болючі реформи. Але ж вибору нема — треба йти далі, тягти плуга, в якого впряглися. Хоча б заради власних дітей, заради майбутнього незалежної України. На нелегкому шляху ми і ділами, і помислами завжди з вами.

Віталій МАКСЮТЕНКО.

Суми.

Укомплектована пустка,

або Доки відвертатимемося від свого?

СУСІДКА по дачі порала цього року свою ділянку як ніколи рано. А що поробиш, казала, сподіватися залишається тільки на себе?!

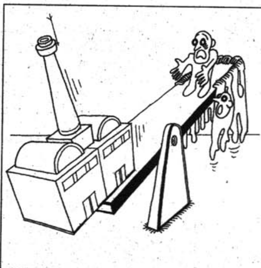
Дочка вийшла заміж, народила онуку і тому потребує допомоги, а син має повернутися з армії — і зодягти треба, і прогодувати. Бо навряд чи вдасться йому швидко влаштуватися за фахом — скрізь безробіття. Логічно було б, якби Олена Гордіївна привела сина на завод медичного обладнання, де сама працює, а точніше числиться. Та де там: жінка раз на квартал виходить на роботу, щоб знову... піти у безоплатну відпустку.

—Як зимуватимемо, залежить від того, чи працюватиме завод, — каже Олена Гордіївна.

—Порадувати нічим не можу: завод на межі зупинки, — відказав на це директор Дніпропетровського заводу медичного обладнання Микола Степанченко.

А колись тут працювали більш як сімсот чоловік, тепер — двісті. З них дві третини у тривалих «відпустках».

Найпарадоксальніше, що завод до зими підготувався добре. Колись би його за це похвалили. Тягнувся з останніх сил і спромігся цілком розплатитися за газ та енергію. Зуміло підприємство зберегти й свої виробничі потужності, здійснити реконструкцію, запровадити нові лінії та агрегати, аби були вони мінімально витратні. Технологічне устаткування тут сучасне і досконале, майже нічим не поступається перед аналогічним західним.

—Ще до початку літа ми мали замовлення з Росії та Білорусі. Останні прибутки зумисне спрямували на технічне переоснащення підприємства, орієнтацію на енерго- і ресурсозбережні технології, — розповідає Микола Федорович. — Та всі наші надії не справдилися, як і надії вашої сусідки, і нашої робітниці Олени Кальченко. Ми наче нікому не потрібні, зайві у нашій державі. Кинуті напризволяще...

А, може, і справді продукція Дніпропетровського заводу медичного обладнання не має попиту? Однак у колишньому Союзі це було єдине підприємство, яке випускало засоби механізації для лікувальних закладів. Його функціональні ліжка та візки для тяжкохворих, інвалідні крісла та коляски, всілякі маніпуляційні та операційні столи, достоту якісні навіть за найвибагливішими стандартами, сьогодні конче потрібні.

Адже на заводі свого часу чи не першими збагнули: годі випускати «ширвжиток», оскільки є можливості самотужки освоювати продукцію на рівні кращих світових зразків. Звідки було знати колективу, що його старання виявляться марними? З одного боку, його продукцію купували б медичні установи, а з другого — нині зарплату лікарям нічим платити, не те, що оснащувати ці установи. Щоправда, деякі лікарні «начиняють» новим обладнанням, геть чисто імпортним. Бо, мовляв, чуже лíпше від свого.

Отакі думки навіювали мені оглядини чистих і охайних, сповна укомплектованих, однак порожніх, мов пустка, цехів заводу медичного обладнання.

—Ми і спеціалістів зберегли, сподіваючись на кращі часи, — розказував Микола Степанченко, показуючи й зовсім нові розробки, підготовлені до серійного випуску. — Що тепер людям скажу? Що збанкрутили не з власної волі? Чи, може, роздати інвалідам коляски, а заводчани нехай ідуть жебракувати?

Микола НЕЧИПОРЕНКО.
Дніпропетровськ.

У номер

● *Київ*

Новий виток імунізації

Дифтерія в Україні, на жаль, не вгамовується. Тому в 13 областях України передбачено провести масову імунізацію населення віком від 16 до 59 років. Для успішного проведення цієї акції до України надійшла потрібна партія вакцин, у тому числі й гуманітарна допомога.

● *Крим*

Осінні новобранці

Сто тисяч гривень з резервного фонду кримський уряд мусить надати для розв'язання невідкладних проблем республіканського призовного пункту — таке рішення ухвалила президія Верховної Ради Автономної Республіки Крим. На її засіданні, де розглядали перебіг осіннього призову кримчан на строкову військову службу, було повідомлено, що більшість із понад чотирьох тисяч кримських юнаків, призваних до війська, служитимуть в Одеському військовому окрузі.

● *Одеса*

Сучасне і своє

В Одесі завершила роботу виставка «Агропродмаш-96». Протягом трьох днів спеціалісти КСП, фермери, власники присадибних ділянок мали змогу ознайомитися з розмаїттям механізмів, приладів та засобів для обробітку грунту, захисту рослин, внесення добрив, переробки продукції. Приємно, що навіть за кризової ситуації в українській промисловості більшість механізмів була все-таки вітчизняного виробництва.

● *Львів*

Вчимося пропускати та охороняти

У Львові відбулося перше засідання комісії з питань прикордонної співпраці українсько-польської координаційної Ради міжрегіонального співробітництва. Зустріч керівників органів влади трьох українських прикордонних областей та чотирьох польських воєводств була присвячено питанням розбудови інфраструктури пунктів пропуску. Спільною проблемою обох держав є також охорона заповідних зон.

● *Ужгород*

Плюнули у криницю

Надзвичайна ситуація склалася в селищі Буштині, що на Тячівщині. Тут мешканцям багатьох вулиць заборонено вживати воду з шахтних та трубчастих колодязів. За повідомленням спеціалістів облдержадміністрації, забруднили водицю соко-винний завод радгоспу «Верховина» та виробничо-заготівельний комбінат. Вжито заходів щодо закриття небезпечних для здоров'я колодязів, організовано завезення доброякісної питної води.

Український християнський фонд: щастя віддавати

У рамках перебування в нашій державі делегації християн Америки, організованого столичною організацією ХДПУ та асоціацією «Християнський міст», було підписано документи про створення Українського християнського фонду.

Від імені засновників Міжнародного благодійного фонду виступили президент Всеукраїнського об'єднання підприємців, голова ради директорів «Української фінансової групи», народний депутат України Валерій Бабич, президент Всеукраїнського союзу об'єднань євангельських християн-баптистів Григорій Комендант, президент Міжнародної асоціації «Християнський міст» Майкл Моргуліс (США) та голова Християнсько-демократичної партії України Віталій Журавський.

На прес-конференції, приуроченій до підписання документів, було зауважено, що питання про входження до числа засновників інших християнських конфесій та громадсько-політичних організацій — у стадії розв'язання.

Серед завдань, що їх ставить перед собою УХФ, особливо акцентували на таких: будівництво лікувально-духовного реабілітаційного центру для допомоги потерпілим від Чорнобиля, участь у відродженні Свято-Успенського собору Києво-Печерської лаври, оздоровлення українських дітей, освітня діяльність.

Вказавши на некомерційність новоствореного фонду, Валерій Бабич проголосив: «Щастя не в грошах і не в їхній кількості, а у можливості спрямовувати їх на корисні справи».

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

Увага: шкідливе повітря!

У МАРІУПОЛІ стала до ладу перша в країні система моніторингу атмосферного повітря. Вона дає змогу з допомогою електронних аналізаторів спостерігати за викидами в атмосферу пилу й сірчистого ангідриду.

Маріуполь як полігон, де починає обкатку пілотний проект раннього оповіщення й постійного інформування населення про екологічні аномалії з метою вжиття екстрених заходів з їх відвернення й ліквідації, вибрано, звичайно ж, не випадково. У місті є 600-тисячним населенням зосереджено понад 40% металургійного потенціалу України. Вдень і вночі коптять коксохімічний завод, машинобудівний концерн «Азовмаш» та інші підприємства.

За безпосередньої фінансової допомоги Світового банку й Швейцарії міськрада створила цілісну цілодобову електронну мережу, яка миттю реагує на шкідливі викиди в атмосферу. Спеціалісти Приазовської регіональної інспекції екологічної безпеки, які взяли на себе всі турботи з монтажу обладнання і впровадження новинки, створили електронні пости спостереження на металургійних комбінатах, в центральній частині міста, в курортних зонах і в густонаселених житлових масивах. Автоматичні самописці фіксують зміни складу повітря і через кожну годину по модемному зв'язку передають інформацію на центральний комп'ютер.

На знімку Бориса ДЕМБИЦЬКОГО (Укрінформ): головний спеціаліст Приазовської регіональної інспекції екологічної безпеки Едуард Чернявський за налагодженням електронної апаратури.

Спорт

Наші мелодії в Парижі

Український фігурист В'ячеслав Загороднюк посів друге місце в чоловічому одиночному катанні на турнірі розіграшу Гран прі — «Лалік трофі», який відбувся в Парижі. Переможцем став американець Тодд Елдрідж, а на третьому місці його співвітчизник Міхаель Вайс.

Наступним етапом Гран прі для фігуриста з Одеси буде участь у розіграші «Кубка Росії» в Санкт-Петербурзі.

— Маємо немало труднощів з підготовкою, — сказав перед початком «Чемпіонської серії» тренер фігуриста Валентин Ніколаєв. — Проблеми з фінансуванням змушують виживати самостійно. Коли б не довелося вибирати одне із запрошень в інші країни, які ми одержуємо...

Що стосується нових програм Загороднюка, то Валентин Ніколаєв відзначив, що, створюючи їх, він зі своїм учнем думав уже про наступний, олімпійський сезон. «Нинішня коротка — це один із варіантів — ми вибиратимемо ще між ідеями різних програм і остаточне рішення приймемо навесні, — сказав він. —З довільною більше визначеності: тут вже є щось своє і ми від нього не відступаємо, хоча, зрозуміло, можемо міняти музику, костюми, розстановку елементів. У нинішньому сезоні ми вибрали «Олександра Невського». Програма значно складніша від попередньої — за кількістю кроків, які поєднують у ній шість потрійних стрибків, каскади».

Українська танцювальна пара Ірина Романова—Ігор Ярошенко була третьою на паризькому льоду.

Людмила ВЛАСЮК.

На аренах країни та світу

Футбол. Бюро ПФЛ України, розглянувши питання про неявку на календарну гру до Запоріжжя київського клубу ЦСКА, зарахувало киянам поразку, а команді «Торпедо» — перемогу (+:-).

Позавчора відбулися перші матчі 1/8 фіналу розіграшу Кубка УЄФА. Монако (Франція)—Гамбург (Німеччина) — 3:0, Брондбю (Данія)—Карлсруе (Німеччина) — 1:3, Тенаріфе (Іспанія)—Феєноорд (Нідерланди) — 0:0, Андерлехт (Бельгія)—Хельсенборг (Швеція) — 0:0, Мец (Франція)—Ньюкасл (Англія) — 1:1, Брюгге (Бельгія)—Шальке-04 (Німеччина) — 2:1, Інтер (Італія)—Боавішта (Португалія) — 5:1, Валенсія (Іспанія)—Бешикташ (Туреччина) — 3:1.

Баскетбол. Кубок Європи. Будівельник-Хорда (Україна, Київ)—Сунер (Бельгія, Остенде) — 79:69 (47:32). Кияни взяли реванш за поразку на полі суперника і упевнено лідирують у своїй підгрупі.

Арбітражний суд Києва (252030, Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) за позовом ДПІ по Залізничному району Києва порушив справи про банкрутство:

№ 11/252 малого приватного підприємства «АС-Корд» (юридична адреса: Київ, вул. Уманська, 8, фактична адреса: Київ, вул. Салютна, 22, кв. 27, р/р 644228 у Залізничному відділенні УСБ);

№ 11/219 малого приватного підприємства «Дженерал Фуд Ресурс» (Київ, Солом'янська пл., 23, р/р 11468020 в АТ "Укрінбанк");

№ 11/220 товариства з обмеженою відповідальністю «Калинка» (Київ, вул. Монтажників, 1, кв. 75, р/р 9467172 в АТ "Укрінбанк");

№ 15/91 малого індивідуального підприємства «Ефект» (Київ, вул. Ясна, 38, кв. 3, р/р 468157 у Подільській філії АКБ «Київ»);

№ 5/856 товариства з обмеженою відповідальністю "Чорне море" (юридична адреса: Київ, Солом'янська площа, 2; фактична адреса: Київ, вул. Туполева, 16-ж, кв. 126, р/р 4467118 в АБ «Брокбізнесбанк»);

15/90 товариства з обмеженою відповідальністю «Робет» (Київ, Солом'янська пл., 2, р/р 200467250 в КФС «Експобанк»).

Майнові вимоги кредиторів та можливих санаторів подавати до Арбітражного суду в місячний термін.

ДПІ по Харківському р-ну Києва повідомляє, що арбітражний суд Києва (252030, Київ, вул. Б. Хмельницького, 44-в) порушив справи про банкрутство:

кооперативу «Дельфін» (252118, Київ, пр. Червонозоряний, 130, кв. 166), р/р № 1461070 в Харківському відділенні Промінвестбанку України, справа № 12/149 від 08.08.96 р.;

приватного підприємства «Лорта» (253081, Київ, вул. Здолбунівська, 1, кв. 44), р/р № 10715988 у Дарницькому відділенні Укрсоцбанку, справа № 12/150 від 27.08.96 р.

Претензії кредиторів і заяви санаторів прийматимуть протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Утерянное свидетельство № 22912552, выданное исполкомом Днепровского райсовета народных депутатов г. Киева 04.11.1994 г., считать недействительным.

АТЗТ СП "Букат", Київ-56, вул. Борщагівська, 97-Б, код ЗКПО 23162001, р/р 4467829 в АКБ "Інтербанк", МФО 300216, повідомляє про свою ліквідацію.

Вимоги кредиторів приймає ліквідаційна комісія протягом одного місяця.

Арбітражний суд Львівської області (Львів, вул. Личаківська, 81) за заявою державної податкової інспекції по Жовківському району порушив справу №. 2/816 від 06.09.1996 року про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Підприємство «Агромаш», розташоване у м. Жовкві, вул. Дарвіна, 88, р/р 3467874 у Львівському регіональному управлінні Промінвестбанку України.

Претензії кредиторів приймаються в місячний термін.

Арбітражний суд Львівської області (Львів, вул. Личаківська, 81) за заявою державної податкової інспекції по Жовківському району порушив справу № 2/655 від 05.08.1996 року про банкрутство товариства з обмеженою відповідальністю «Агропром», розташоване за адресою: м. Жовква, вул. Л. Українки, 1, р/р 000468844 в Жовківському відділенні АК АПБ «Україна».

Претензії кредиторів приймаються в місячний термін.

Сонячна мольєрівська кров

Осип Мандельштам і Україна

***З**ГАДАТИ про талановитого поета спонукають не лише ювілейні дати (105 років від дня народження О. Мандельштама, а також 60 років з часу публікації рецензій, про які піде мова), а швидше пророцтва, які він висловив, потрапивши на спектаклі Курбасівського театру «Березіль».*

З Україною та Києвом Поета єднала взаємна приязнь. Українські мотиви відбилися у віршах О. Мандельштама «Как по улицам Киева-Вия», «Старый Крым» та інших. Києву він присвятив цікавий нарис. Харківські та одеські газети часто друкували публіцистичні твори письменника. 1926 року О. Мандельштам побачив спектаклі театру Олеся Курбаса «Березіль». Вони вразили його насамперед високою театральною культурою, новизною режисерських прийомів, яскравою грою акторів.

О. Мандельштам писав, що «Березіль» — це демократичний театр країни, культурі якої чужі снобізм і фальш. Поета захопили гра трагіка А. Бучми, коміка М. Крушельницького, і він пророчо передбачив їхній майбутній злет до слави й популярності. «Український актор за своєю природою та традиціями ніколи не піддасться знеособленню, — зауважував О. Мандельштам. Він не сприймає режисерського диктату. В його жилах тече сонячна мольєрівська кров. Не треба жахів, не треба української табуретної Америки, не треба містики...»

Як бачимо, слова Поета і нині звучать актуально.

Але О. Мандельштам бачив, що «Березіль» — це лише перша сходинка до майбутнього українського театру, який має відкрити Європа. Він вважав, що театр Л. Курбаса стане грунтом для наступників, залишившись у пам'яті сучасників, як основоположник нового і противник старого театру, в якому переважали поверховість та етнографія, бажання передовсім догодити глядачеві.

Треба наголосити, що О. Мандельштам з повагою ставився до корифеїв української сцени П. Саксаганського та його однодумців. Він писав про життєздатність старого театру, який, попри заборони й переслідування в царській Росії, а також всю складність мандрівного акторського побуту, вижив і передав свій досвід березільцям.

До речі, якщо порівняти публікації О. Мандельштама, присвячені Києву та Україні, з тим, що писали про них у ті часи його колеги, то побачиш, як кажуть в Одесі, «дві великі різниці». Поет завжди писав з любов'ю та симпатією про народ, гостем якого він був і культуру якого намагався зрозуміти.

Жаль, що не всім пророцтвам О. Мандельштама судилося справдитися. «Березіль» знищили, а його ідейний та творчий натхненник Лесь Курбас помер у сталінських таборах (як і сам О. Мандельштам 1938 року). Але це не провина Поета, а трагедія, бо йому випало жити в країні, де, як він писав: «Мы живем, под собою не чуя страны, наши речи за десять шагов не слышны, а где хватит на полразговорца, там припомнят кремлевского горца».

На знімках: О. Мандельштам, Л. Курбас.

Олег МАРТУСЬ.

Господині на замітку

● Якщо хочете, щоб у дзеркалі відображалася фігура людини на повен зріст, повісьте його так, щоб горішня грань його була на висоті не менше як 175 см, для людини, що сидить, — 130 см. Розміри дзеркала для відображення фігури на весь зріст — не менше як 100 см на 30 см.

● Не вішайте дзеркало так, щоб на нього потрапляло пряме проміння сонця: від сонячних променів і високої температури дзеркало тьмяніє.

● Оберігайте дзеркало від вологи, інакше воно покриється плямами.

● Для очищення дзеркала можна приготувати розчин самим: узяти по одній столовій ложці товченої крейди (або зубного порошку) та оцту на склянку води і все перемішати. Одержану суміш підігріти, дати відстоятися, після чого воду злити, а кашку використати для очищення. Можна приготувати суміш із крейди і нашатирного спирту. Блиск наводять чистим м'яким папером.

Косметолог радить

На ніжну, суху шкіру зробіть примочки з настойки м'яти. Одну столову ложку листя м'яти залийте однією склянкою окропу, дайте настоятися півгодини, процідіть. Марлю в 5—6 шарів змочіть у настойці, викрутіть, і накрийте нею обличчя на 10—15 хвилин. З цієї самої настойки приготуйте кубики льоду — вони добре освіжають суху шкіру, тонізують.

Потріть дрібно свіжий огірок, додайте кілька крапель лимонного соку. Обличчя і шию змастіть цією кашкою, через двадцять хвилин зніміть маску, не змиваючи водою.

Стиглий персик розімніть і змішайте з відваром ромашки. Суміш нанесіть на обличчя на двадцять хвилин, потім змийте теплою водою.

Дві добре вимиті блідо-жовті морквини (червона пофарбує шкіру) натріть на тертці. Додайте яєчний жовток і добре розтерті ядра грецьких горіхів. Густо намажте обличчя. Через двадцять хвилин зніміть маску ватним тампоном, змоченим у теплій воді.

Дві столові ложки свіжого сиру розітріть з однією ложкою меду і одержаною сумішшю змажте обличчя. Через двадцять хвилин змийте маску тампоном, змоченим у молоці, і сполосніть обличчя холодною водою. Таку маску можна робити часто — вона гарно очищує шкіру і оживляє її.

Запитували — відповідаємо

Є ще й така асоціація

Чув, що в Україні створено ще одне громадське об'єднання — Асоціацію митних брокерів? Над чим працює ця організація? З якою метою її створено? На яких засадах асоціація співпрацює з Держмиткомом?

Іван ТВЕРДОУС.

Недригайлів
Сумської області.

Як повідомили в Держмиткомі, Асоціація митних брокерів існує уже рік. На добровільних засадах вона об'єднує тих суб'єктів, які займаються митною брокерською діяльністю або утримують митні ліцензійні склади.

Робота ця потребує відмінних професійних знань митного законодавства, положення якого часто змінюються. Невчасне ознайомлення брокерів і декларантів з новими документами може призвести до затримання в митному оформленні товарів, повернення документів на дооформлення. Тож один із головних напрямів діяльності асоціації — вчасне і систематичне ознайомлення членів асоціації з новими нормативними документами, проведення виїзних нарад та семінарів. З допомогою кваліфікованих фахівців Держмиткому та місцевих митних органів цього року проведено виїзні семінари у Дніпропетровську, Львові, Одесі, Сімферополі, Полтаві. Підвищенню кваліфікації спеціалістів сприятиме «Енциклопедія митної справи» у двох томах, яку нещодавно видано.

Нещодавно згідно доручення голови Держмиткому Л. Деркача та враховуючи попит на кваліфікованих спеціалістів, асоціація організувала постійно діючі навчальні курси. Після закінчення навчання випускники складають у митниці екзамени і отримують кваліфікаційне свідоцтво декларанта або митного брокера.

Наше здоров'я

Мед — продукт і ліки

***М**ЕД — чудовий продукт, що містить цілий комплекс поживних речовин, які відіграють велику роль в обмінних процесах нашого організму. Лікарі рекомендують, де це тільки можливо, заміняти цукор на мед. Упродовж багатьох віків народна медицина використовує мед як ліки. І тепер його дедалі ширше застосовують при лікуванні різних захворювань.*

● Якщо до соку сирого червоного буряка додати меду, вийде чудовий засіб від нежиті. Для цього рекомендують 30-процентний розчин меду в соку червоного буряка по 5—6 крапель у кожну ніздрю 4—5 разів на день.

● При судинних захворюваннях ніг (ендартеріїт, варикозне розширення вен), ішемічному захворюванні серця корисний мед із часником: 250 г очищеного і розтертого в ступці часнику заливають 350 г рідкого меду, ретельно перемішують і настоюють протягом 7—8 днів. Приймають по столовій ложці за 40 хвилин до їжі три рази на день протягом одного-двох місяців.

● При варикозному розширенні вен корисні медові компреси. На полотно наносять шар меду, зверху його закривають хлорвініловою плівкою і бинтують широким бинтом. Першого дня компрес залишають на дві години, другого і третього — на чотири, а потім — на всю ніч. Курс лікування 45—50 компресів.

● Мед цілюще діє на серцевий м'яз. Він сприяє розширенню венних судин і завдяки цьому поліпшує коронарне кровопостачання. При гіпертонічній хворобі хворим показана суміш меду з рівною кількістю журавлини, яку пропускають через м'ясорубку. Приймають її по одній столовій ложці три рази на день до їжі. При стенокардії рекомендують іншу суміш: сік алое — 100 г, мед — 300 г, подрібнені грецькі горіхи — 500 г і сік 1—2 лимонів. Приймають по одній столовій ложці три рази на день за півгодини до їжі.

● Мед дуже корисний дітям. Добавлений у молоко він —чудовий засіб при лікуванні недокрів'я. Діти будь-якого віку, приймаючи мед, швидко додають у вазі та краще розвиваються. Тому рекомендують систематично додавати до молока, сиру, каші й іншої їжі чайну або столову ложку меду.

● При підвищенному артеріальному тиску народна медицина рекомендує овочеві соки з медом. Наприклад, ось такий рецепт: сік буряка, сік моркви, сік редьки і мед змішують у рівній кількості (наприклад, по одній склянці). Приймають по столовій ложці перед їжею три рази на день протягом 2—3 місяців. Зберігають суміш обов'язково у прохолодному темному місці.

● Для маленьких дітей радять такий народний засіб від кашлю (особливо при коклюші): змішують у співвідношенні 1:1 мед та тепле оливкове масло і дають малюку по одній чайній ложці кілька разів протягом дня.

● Часто після перенесеного грипу або іншого вірусного захворювання хворого довго турбує кашель (якщо бронхіт, що затягнувся). В цьому випадку добре допомагає прийом настоянки трави чебрецю з добавлянням на склянку однієї-двох столових ложок меду і чайної ложки медичного гліцерину. Настоянку приймають у теплому вигляді по 1—2 столовий ложці 4—5 разів на день.

● А ось інший рецепт: сік цілого лимона змішують з двома столовими ложками гліцерина, перемішують і склянку по вінця доливають медом. Сироп приймають по чайній ложці один-три рази на день (якщо сильніше кашель, то частіше). В міру зменшення кашлю кількість прийомів скорочують. Засіб ефективний і його можна без будь-якої шкоди призначати і дорослим, і дітям.

Микола ЯРЕМЧУК.

Долішнє
Стрийського району
Львівської області.

«Мій принцип — загартування з дитинства. Щоб не мерзнути потім, як мої мама й тато. Тільки й чуєш: енергетична криза, енергетична криза... От і звикаю...»

Фото Вадима ЛІСНОГО.

ГОЛОС УКРАЇНИ

Засновник — Верховна Рада України.

252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5. Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор С. ПРАВДЕНКО.
Редколегія: О. БІЛИК (заст. головного редактора), Л. БРОВЧЕНКО (заст. головного редактора), А. ГОРЛОВ (перший заст. головного редактора), В. ЖЕЖЕРА, В. КРАСНОДЕМСЬКИЙ, С. ПИСАРЕНКО, А. СОЛОНСЬКИЙ, В. СУДДЯ (заст. головного редактора).

◊ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
◊ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
◊ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

✆ ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.
◊ Рукописів не повертаємо.
◊ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 228657.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Зам. 0311218.

Свідоцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.